

A BUSZ ÉS A KETREC ELÉ

I. A *Busz* és a *Ketrec* külön nem választhatók. a.
Játszási sorrendjük; a *Busz* és a *Ketrec*.

II. A játék díszletei a legminimálisabbakra kell, hogy szorítkozzanak.

- A díszlet falai és talaja fehér vászon, az instrumentum fekete fémszerkezet, miként a lelógó kapaszkodókallantújuk is feketék.
- A lámpák egy része az instrumentum belsejében nyer elhelyezést, és...

- ...a *Busz* játszásakor alulról világítják meg a játékban résztvevőket...
- ...míg a *Ketrecben* felülről.

III. Az instrumentumot úgy kell elkészíteni, hogy a *Buszban* ráállva lehessen játszani...
a. ...míg a *Ketrecben* fordítva: alábújva.

N. Az élmény illetén formán garantált.

A megvilágított nézőtérén távoli, egyre közeledő csengettyűszó hallik. Libasorban, egymás vállára helyezett kezekkel érkeznek a vakok. Botjaik hozzá-hozzákocannak a székek oldalaihoz. Az első vak csuklóján csengettyű.

Meg-megállva, angyali mosollyal ajkaik szegletén, égre emelt homlokukkal várakoznak, míg egy-egy társuk elfoglalja helyét az üresen várakozó helyek egyikén.

Mikor a csengettyűs is helyet foglalt, lassan kialszanak a fények. A sötétben közeledő autóbusz zaja hallik.

Megáll. Duruzsolva jár a motor.

Szusszanva nyílik az ajtaja és - csukódik.

A busz elindul. Lassan felgyulladnak a fények

A „busz” Ülésein vakok üldögélnek, vagy kapaszkodnak a lelógó fogantyúikba. Fiatal látó férfi igyekszik közöttük az „ajtó” felé

FIATAL FÉRFI Bocsánat... Ezer bocsánat... Ha meg nem sérteném, egy kis helyet, ha szabadna...

KELLEMETLEN NŐ Hova-hova ilyen sebbel-lobbal?

FIATAL FÉRFI Én csak... Bocsánat... Szeretnék leszállni... Kérem...

KELLEMETLEN NŐ Azt mondhasza mindenki...

FIATAL FÉRFI De tényleg... Én csak szeretnék leszállni... Leszállani...

ÉRDES FÉRFI Leszállani?!

FIATAL FÉRFI Igen, kérem... Leszállani...

KELLEMETLEN NŐ Nem átal itten gúnyolódni! Még hogy: leszállani!

ÉRDES FÉRFI Mit választékol maga itten? He? Mi maga, he?

FIATAL FÉRFI Én csak... hát nem is tudom. Ez csak úgy a... jött a számra ... igen... bocsánat... szóval szeretnék leszállni...

KELLEMETLEN NŐ Strici!

ÉRDES FÉRFI Taknyánc!

VAKOK Taknyánc! (*Taps*) Vak-vak! Vak-vak-vak! (*Taps*)

KELLEMETLEN NŐ Szarjankó!

ÉRDES FÉRFI Köcsögjános!

FIATAL FÉRFI Leszállni... szeretnék leszállni... kiszállni... szeretnék.

KELLEMETLEN NŐ Odaáll szorosan az ember mögé, és csak úgy lökdösködik. Valósággal felöklel - belém bujik! Alig szállt fel, és máris leszállna. Nuku kitartás, nuku erő? Fingmankám!? ÉRDES

FÉRFI Ne álljon olyan szorosan a feleségem mögé, hé! Hallja-e, fiatalúr? Nem szeressem, ha olyan szorosan mögéje állnak, és ő sem szeresse. Ha jót akar, ne álljon annyira szorosan mögé, mert nem állok jót magamért!

KELLEMETLEN NŐ Rámászik az emberre. Taszógál, meg furakodik. Hát igazán, mit képzelnek ezek? Furakszani, aztat lehet? Furakszani, gázolódni!

VAKOK Mit képzelnek? Igazán? Vak-vak!

ÉRDES FÉRFI Annyit mondok: ne lökködjé a feleségemet a fiatalur. Húzza meg magát, amíg szépen van!

FIATAL FÉRFI Én kérem, csak jelezni szeretnék... Én csak szeretnék jelezni kérem... És szeretnék leszállni. Bátorodom...

ÉRDES FÉRFI Türelmetlen. Türelmetlen és izgága. Mint a majmok, mint a pirosgű majmok a fán... Ej, fiatal barátom, nem tanított-

SZILÁGYI ANDOR

BUSZ

avagy és vállainkra a sötétség

(Démonikus vakszódia)

FIATAL FÉRFI * NŐ * ÉRDES FÉRFI * KELLEMETLEN NŐ * KELLEMETLEN FÉRFI * TAHÓ ASSZONYSÁG 1. * TAHÓ ASSZONYSÁG 2. * TAHÓ FÉRFI 2. * JOÓ ÚR * IDEGENVEZETŐ * VAK NÉZŐK KÓRUSA * LÁNY (hang)

ták meg magának a majomiskolában, hogy tisztelni kell a kort? Legalább azt nézze az ember, hogy világtalanokkal áll szemben. Látja? Vakokkal! Érti? *Vakokkal!!!*

VAKOK Vakokk-kal! Vakokk-kal, vak-vak-vak!

KELLEMETLEN NŐ Szemtelen, pipogya suhanc! Huligán! Így elbánni az idős, világtalan szerencsétlenekkel! Nyissa ki a szemét! Vagy azt hiszi, olyan jó vaknak születni? Fogadni mernék, hogy meg van győződve róla, hogy a vakság egy főnyeremény a lutrin!

ÉRDES FÉRFI Gondolod? Azt hiszi, hogy egy vak élete leányálom?

KELLEMETLEN NŐ Fogadni mernék rá!

ÉRDES FÉRFI Gondolod? Ifjú barátunk úgy képzelet, hogy egy világtalan élete fenékig tejföl? Lehetséges, hogy azt hiszi?

FIATAL FÉRFI Kérem, engedjenek! Itt kellene... Itt kellett volna leszállnom!

KELLEMETLEN NŐ A nyakamat merném rátenni! Szinte látom, hogy azt gondolja: itt van ez a két vén, hapticás vakember: az életük fenékig tejföl. Mert számíthatnak a látók megértésére, gyámságára...

FIATAL FÉRFI Engedjenek kérem, engedjenek már...

ÉRDES FÉRFI Talán még irigylés is minket, he? Gondolnád?! Egy egészséges fiatalember - két szerencsétlen vakot?

KELLEMETLEN NŐ Azt azért aligha... Ujjaim bögyén érzem finom vonásait... vékony férfias száját... nemesen metszett orrát... egy valószínű bakfiszólyán... nagy, meleg fényű szempár... ezek bizony egyáltalán nem irigykedve néznek felénk...

FIATAL FÉRFI Ne... ne... kérem, ne tapogasson...

VAKOK Vak, vak! Vak-vaki

ÉRDES FÉRFI Mintha valóban számíthatnánk a látók megértésére és gyámságára, és mintha valóban számítana valamit is, hogy számíthatunk-e vagy nem számíthatunk a látók megértésére és gyámságára)

KELLEMETLEN NŐ Nagy, meleg fényű szempár... nem... nem... ezek nem irigységet sugároznak felénk... ezek megértést és félelmet lövellnek!

FIATAL FÉRFI Ne tapogassa az arcom! Kérem, szólna valaki a vezetőnek? Szeretnék leszállni... tudják... kérem...

TAHÓ FÉRFI 1. Csöndesebben, kurafi, csöndesebben!

ÉRDES FÉRFI Leszállni? Hiszen még alig szállt fel, s máris leszállana.

VAKOK Vak-vak! Vak-vak!

KELLEMETLEN NŐ Megértést és félelmet lövellnek ezek a szempárok...

ÉRDES FÉRFI Megértést és félelmet! A látók megértését és félelmét?! Ugye? Az egészségesek, látók megértését és félelmét. Mert ők az egészséges egészek! Mi pedig a hiányosak! A csonkák! És mert ez a világ a lehető világok legtökéletesebb világa: az egészséges egészek világa - és mert a vakok nem férnek bele ebbe a fene tökéletes, fene egészséges, fene egész világképbe: hát pusztuljanak! Így van, te csirkefogó?! Ugye, így van?! Pusztuljanak a vakok?!

KELLEMETLEN NŐ Ujjaim bögyén nagy, barna, meleg fényű, arany szembogarak...

FIATAL FÉRFI Sofőr! Álljon meg! Azonnal álljon meg!

TAHÓ 1. Mit ugrál? Mondja, mit ugrál annyit?

ÉRDES FÉRFI Majd mindjárt nem ugrabugrál annyit, bizza csak ide! Mert mi ám szarunk az egészségesek megértésére, de mennyire szarunk! Nem igaz?

TAHÓ 1. Az ám! Szarunk a meleg fényű, arany szembogarakba bele! Beleszarunk! A vakok világa a vakoké! És ez itt a vakok világa! Nem látod, kisapám?

ÉRDES FÉRFI Világosítsuk meg neki a dolgot? He? Látod ezt a botot, te látó? Nézd meg jól magadnak, hé! Látod, ugye? Látod azzal a két nagy, meleg fényű, barna, arany szembogaraddal, he? Ugye, látod?

FIATAL FÉRFI (*sikolt a félelemtől*) Álljon meg! Álljon meg!!!

Ütések puffannak

VAKOK Vak-vak-vak! Vak-vak!

ÉRDES FÉRFI He, hogy tetszik, he? Bevezetésnek nem rossz, igaz?

VAKOK Vak?!

FIATAL FÉRFI Jaj! Jaj...

KELLEMETLEN NŐ Szemtelen csirkefogó! Huligáni Nem nézel te se istent, se embert! Eltaposnál két szerencsétlen, elesett világtalant! Nincsen benned emberség, te gyalázatos!

FIATAL FÉRFI Jajjaj... jaj, nekem...

ÉRDES FÉRFI Átgázolnál rajtunk, mint két üres rongycsomón! Két halom sáros rongycsomón... Most aztán elkapjuk a frakkod, jómadár! Anyaszomorító!

VAKOK Vak! Vak! Vak-vak! ! !

KELLEMETLEN NŐ Csak mert ő olyan fene egészséges! Mert ez a világ olyan fene egészséges már, azt hiszi a fiatalúr, hogy neki mindent lehet. Mindent!!!

ÉRDES FÉRFI Itt az ideje, hogy felnyissuk a szemét...

VAKOK Nyissuk fel! Tárjuk fel neki a szembogarát!

Záporoznak az ütések

KELLEMETLEN NŐ ...hogy lásson! Hogy látva lásson, ne pedig csak lessen azokkal a nagy, meleg fényű, barna, arany szembogarival.

ÉRDES FÉRFI Üsd, vágd, nem apád! Csak a fejét, ott nem sántul!

VAKOK Vak! Vak-vak-vak!!!

Az ütések zaja elvegyül a buszmotor monoton zúgásában. Lassan sötét. A hangszórókból

FIATAL FÉRFI (*üvöltve*) Jaj!

LÁNY Mi az?

FIATAL FÉRFI Mi az: mi az? ... Mi az?

LÁNY Nyöszörögtél, jajgattál... Felgyújtsam a lámpát?

FIATAL FÉRFI Igen. Egy pillanatra... igen.

LÁNY Megint utaztál... megint utaztál, ugye?

FIATAL FÉRFI Igen.

LÁNY Már én is félek. Félek ezektől az éjszakáktól. Ahogy leszáll az alkony, úgy nő bennem a félelem. Mint valami embrió, úgy dagad... a bőröm alatt... nő a hasamban... mint valami gyerek... a félelem az éjszakáktól.

FIATAL FÉRFI Nincs már semmi baj, Hana. Vége, elmúlt.

LÁNY Nyöszörögtél... jajgattál! Mintha bántana valaki... mintha bajban lennél...

FIATAL FÉRFI Csak a szokásos... de már elmúlt...

LÁNY Értsd meg, már rettegek ezektől az éjszakáktól.

FIATAL FÉRFI Aludj. Semmi baj. Oltsd el a lámpát... gyere! Idebújok hozzád... gyere, kicsi Hana, gyere... Hanka...

LÁNY Félek. Iszonyúan félek már az éjszakáktól!

FIATAL FÉRFI Gyere, kicsi Hanka, gyere... Csicsija-babája... csicsija-babája, kicsi Hanikája... Aludj végre... Csicsija-csicsija...

Felerősödik a busz zaja. Megvilágosodik a szín

NŐ Ébredj... ébredj...

FIATAL FÉRFI Mi az?...

NŐ Ébredj...

FIATAL FÉRFI Hol vagyok?

NŐ A buszon...

FIATAL FÉRFI Buszon...

NŐ Nem emlékszel?

KELLEMES FÉRFI A sok áttörölte a memóriáját, fiatalember... a buszon van... utazik...

FIATAL FÉRFI Buszon... buszon... utazom...

NŐ Próbáld meg emlékezni... menni fog...

Egy férfihang azt gajdolja: „Csip-csip csóka, vak varjúcska...”

VAKOK Vak-vak-vaki Vak varjúcska... csip-csip... Vak-Vak!

FIATAL FÉRFI Valaki énekel... Hallom... valaki énekel... Ki? Kicsoda énekel?

KELLEMES FÉRFI Ne ezen törje mosta fejét) Próbáldon emlékezni...

Emlékezzie kell!

FIATAL FÉRFI A szemem... nem látok... mi történt? A szemeim!

KELLEMES FÉRFI Semmi komoly, csak alaposan bedagadtak... de ha maga nem fér a bőrébe...

NŐ Nem kell félned, nincs nagyobb baj. Jég és kamilla! Egykettőre rendbe hozzák a dolgot...

FIATAL FÉRFI Ki vagy te? Nem ismerlek.

NŐ Egy lány vagyok. Egy lány. Legyen ennyi elég neked.

FIATAL FÉRFI Egy lány... Nagyon kellemes a hangod, te egy lány... Elringat és megnyugtat... Mint egy mély, óriás folyó... Nagyon szép a hangod... Úgy simogat, mint egy óriás folyó.

KELLEMES FÉRFI Szép. Kellemes fekvésű. Ennyi az egész. Vakok között nem megy ritkaságszámba...

VAKOK Vak-vak! Vak-vak-vak!

FIATAL FÉRFI Vakok között... miért mondja? Te vak vagy?

VAKOK Vak, vakvak!

NŐ Itt mindenki vak.

FIATAL FÉRFI Mindenki? Vak?

KELLEMES FÉRFI Mind egy szálig, fiatalember. Mind egy szálig, kivétel nélkül vakok. Vakok.

VAKOK Vak-vak! Vak!

TAHÓ FÉRFI 2. Vakok vagyunk egytől egyik! Talán nem tetszik, pajtás?

NŐ Ne válaszolj... Halgass! Csiss! Ne válaszolj neki.

FIATAL FÉRFI Szeretnék látni.

NŐ Most nem lehet. Ha levesszük a borogatást... majd...

FIATAL FÉRFI Szeretném látni az arcod, a szemed...

NŐ Én is szeretnék látni. - Szeretném látni az arcod. A szemed. Azt mondják, nagyon szép szemed van.

KELLEMES FÉRFI Nagy, barna, meleg fényű, arany szembogarak! Mondhatom, gyönyörű lehet.

FIATAL FÉRFI Szeretlek. I love you. Ich liebe dich.

VAKOK Vak... Vak-vak! Vak!

NŐ Bajban vagy. Ennyi az egész.

FIATAL FÉRFI A hangod, a lélegzeted, az illatod... szeretem.

NŐ Csak a hangom... elringat, megnyugtat... Szükséged van a hangomra. Bajban vagy, és a hangom biztonságot ad neked. Ennyi az egész.

FIATAL FÉRFI Mintha egy folyam venne a hátára és ringatna... el... el... Egy óriás folyam...

KELLEMES FÉRFI Vakok között egyáltalánjában nem fehér holló a kellemes fekvésű hang.

KELLEMES FÉRFI Ez képzavar!

KELLEMES FÉRFI A látóknak, de nem a vakoknak, kedves naacsád!

FIATAL FÉRFI Hogy hívnak?

NŐ Nem érdekes.

FIATAL FÉRFI Hogy hívnak? Mi a neved? Szeretném tudni... a neved...

NŐ Hana.

VAKOK Vak Hana. Vak-vak.

FIATAL FÉRFI Ismerek egy lányt... ő is Hana... hasonlít a hangotok... de a tiéd lágyabb. Gördülő könnycsepp barna bársonyon.

KELLEMES FÉRFI A vakok hangja telítődik az érzésekkel, így pótolja a szemek járulékos információit. Ettől lágyabb, kifejezőbb.

FIATAL FÉRFI Szeretlek, Hana.

VAKOK Vak-vak... vak-vak-vak...

NŐ Ne mondd ezt. Te azt a másik Hanát szereted.

VAKOK Vak-vak! Vak-vak-vak...

FIATAL FÉRFI Őt is szeretem.

NŐ Ha kettőnket szeretsz: egyikőnket sem szereted.

FIATAL FÉRFI Szeretlek.

TAHÓ FÉRFI 1. Hé! Ott elől! Pofa be! Szeretnék végre elmerülni gyönyörködni a tájban! Lehetne? Mondd csak, te látó, lehetne? Nagyon nem tetszel nekem, pajtás! Nem tetszik a pofád, hallod? Nagyon nem tetszik a pofád, hallod-e!

NŐ (suttogva) Ne válaszolj! Beléd akar kötni, csak arra vár, hogy válaszolj neki.

TAHÓ FÉRFI I. Még megismerkedhetsz a tenyeremmel, pajtás! Érzem... Hallod-e, te még kihúzhatod nálam a gyufát! Van rá egy lyukas garasom, hogy még összeakasztjuk a bajszunkat, van rá egy lyukas garasom!

VAKOK Vak-vak-vak!

KELLEMES FÉRFI Na szólj szám - nem fáj fejem... Ezt kérem, jól vésse a kobakjába, fiatalember. Ez mindig így volt, és mindig így is lesz. Ne szólj szám - nem fájsz fejem...

TAHÓ FÉRFI 1. Na, mi van? Miért hallgatunk? Nem tán inunkba szállt a bátorságunk, ifiú!

NŐ (suttogva) Csiss! Hallgass! Kérlek... nagyon szépen kérlek...

FIATAL FÉRFI Csókolj meg. Különböző válaszok... Hana... Csókolj meg...

TAHÓ FÉRFI 1. Berezeltél, hé? Én csak egy vakember vagyok! Csak nem berezeltél egy vakembertől, hé? Hahaha, micsoda egy anyámasszony katonája vagy te, pajtás, hahaha!

FIATAL FÉRFI Én...

TAHÓ FÉRFI 1. Hiába lapítasz, mint szar a fűbe, hallod?! Nézek én még a te szemeid közé, de azt nagyon megemelegeted... pajtás... De meg ám!

KELLEMES FÉRFI (suttogva) Ne szólj szám, nem fáj fejem... jól jегyezze meg... amíg világ a világ...

NŐ (suttogva) Hallgatni arany...

KELLEMES FÉRFI Úgy bizony. Hallgasson Hanára. Higgyen neki és szeresse, ifjú barátom, és nem bánja meg. Nagyon szemrevaló teremtés, igazán.

TAHÓ FÉRFI 1. Kusevác, mán ott elől! Vagy gyönyörködjenek az elsuhanó tájban, vagy durmoljanak, okés! Idegenvezető! Idegenvezető! Hé!

IDEGENVEZETŐ Parancsolatjára, parancsolatjára! Hopp-hopp, itt vagyok! Hihhi... itt termék...

TAHÓ FÉRFI 1. Mondja csak: merre tekereg maga? Merre kóborog, hogy soha nem látom magát? Egy idegenvezető mindig legyen szem előtt és kalauzoljon! Az lenne a dolga, vagy nem így gondolja?

IDEGENVEZETŐ Így gondolom, hogyne, hogyne így gondolnám! Tehát, hol is tartottam? Igen... igen... Kedves utitársak! (Szavai) Most, hogy mellénk szegődött a szerencse, és a kerek napocska gyönyörű verőfénytel kíséri pompás utazásunk, kérem, hunyják be szemüket, és arcukat fordítsák a bal oldali ablakok felé! Így! Kezdjük a napot egy kiadós, finom napkúrácskával... A kíváncsibbakknak máris elárulhatom, mai utazásunk bővelkedik majd... (Mintha elfelejtette volna miben is bővelkedik majd) majd bővelkedik egzotikus tájakban. Buszunk máris vadregényes szerpentineken kanyarog - a fölséges magasságok és mélységek mezsgyéjén. Bal oldalon fertelmes szakadék, a jobbon meredek orom! A félsőbb utitársakat mégis megnyugtat-hatom: Jóó úr, a mi jószágos Jóó urunk, ma különlegesen jó napot fogott ki, így hát semmi ok az izgalomra! Bátorodom ki-jelenteni: mint mindig, ő ez alkalommal is megérdemel egy nagy adag tapsocskát! Tehát: egy, kettő! Éljen Jóó urunk, Jóó úr!

NŐ Ne vedd még le a kötést! Nem szabad!

FIATAL FÉRFI Ebcson't beforr! Nem lesz semmi baj. Gyönyörű vagy.

JOÓ ÚR Mindent bele! Mindent bele, vakok! Csip-csip!

VAKOK Csip-csip! Vak-vak-vak! (Taps)

JOÓ ÚR Kösz, kösz! Itt a ti jószágos sofőr bácsitok beszé! És mindenkinék jó szórakozást kíván! Pajtások! Uraim! Hát akkor zendítsünk rá: Csip-csip csóka...

VAKOK (izgatottan) Csip-csip csóka! Vak-vak!

JOÓ ÚR Vak varjúcska...

VAKOK (eufórikus örömmel) Vak varjúcska! Vak-vak-vak!

JOÓ ÚR Komámasszony kéreti a...

VAKOK (extázisban) Kéreti a! Vak-vak-vak!

JOÓ ÚR Szekerét...

VAKOK Szekerét! A szekerét! Vak, vak-vak! (Taps, ováció)

IDEGENVEZETŐ A napsütötte verőfényes táj, az olajligetek, a mirtuszerdők, amelyen most oly vidáman robog át kicsi buszunk, évezredek, évmilliók óta változatlan...

FIATAL FÉRFI Ez megbolondult? Verőfény, napsütötte táj? Olajligetek, mirtuszerdők?

VAKOK Psszt! Psszt!! Csendet! Vak! Vak! Vak-vak-vak! (Taps)

IDEGENVEZETŐ A szépen művelt lelelők, az ápol't mandulások szorgos gazdák kezeit dicsérik. Soha jobb alkalmat arra, hogy tüdőcskéinket megtöltsük fűszeres hegyi levegővel! Kérem, csi-

nálják utánam! Ahogy azt mi szoktuk! Belélegzünk! E, ké, há... és kilélegzünk! Beszív, e, ké, há... és kifúj!

VAKOK Beszív, e, ké, há... és kifúj! Beszív... Vak! Vak-vak! Vak! FIATAL FÉRFI Fűszeres hegyi levegő? Itt?! A gyárkémények erdejében! Maga bolond!

KELLEMES FÉRFI Nem bolond. Vak.

NŐ Hallgass! Ne légy bolond! Megint ellátják a bajod, meglásd! FIATAL FÉRFI Csókolj meg! Különböznél üvöltök... szeretlek!!! NŐ Ezt ne mondd!

VAKOK Beszív... kifúj... beszív-kifúj... Vak-vak... IDEGENVEZETŐ Köszönöm, ennyi elég is lesz... És most, kedves vakok! Arra kérem önöket, tekintsenek ki a jobb oldali ablakokon! Fönn, a magasban, egészen a bodorka felhők alatt két apró pontocskát figyelhetnek meg. Figyelik?

VAKOK Eeeeen... a bodorka felhők alatt két apró pontocskát figyelhetünk meg... Vak-vak-vak!

IDEGENVEZETŐ Két aprócska pontocskát, amim méltóságteljes lassúsággal köröznék az opálosan kék mennybolton... Figyelik?

VAKOK Eeeeen... köröznék, az opálosan kék mennybolton. Vak-vak-vak!

IDEGENVEZETŐ Ritka nagy szerencsénk van, kedves utitársaim! Mert az a két aprócska pont a magasban nem más, mint két sasmadár!

VAKOK Két sasmadarak! Tapsoljuk meg őket! Mint tegnap is! Vak-vak-vak, vak-vak-vak! (*Taps*)

IDEGENVEZETŐ Két szerelmes sasmadár rója ott fönn, magosan a légtérben, szerelmetes nászköreit... Egyre közelebb és egyre közelebb, csak róják, csak róják... közelebb és közelebb egymás köréhez, közelebb egymás szárnyaihoz, egymás farktollaihoz, egymás...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Egyszer nekem is volt egy fiúm... egy hét tenger ördöge, mi is így köröztünk... egymás körül, mígnem aztán egyszer addig köröztünk...

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Máris csupa libabőr vagyok. Csak a gondolatától is...

IDEGENVEZETŐ Kérem, tapsoljuk meg ezt a két büszke sasmadarat, és kívánjunk nekik...

JOÓ ÚR (*danászik*) Csip-csip csóka, vak varjúcska, komámasszony, asszony...

IDEGENVEZETŐ Jaj, istenem! Kérem, bocsássanak meg, ha most nem folytatom... (*Arcát zsebkendőjébe temetve helyet foglal*)

Ováció

TAHÓ FÉRFI 1. Fogadni mertem volna, hogy most sem bírja végigmondani... Fogadni mertem volna... előbb-utóbb kirúgják, aztán leshet. Kirúgják - annyi neki...

FIATAL FÉRFI (*suttogva*) Rosszul lett?

KELLEMES FÉRFI Fiatalság: bohóság, ifjú barátom. Messzi kék mezők, szárnyaló madarak, távolba vesző üveghegyek! Szerelmes Joó úrba. A sofőrbe. Reménytelen.

FIATAL FÉRFI Figyelem a pasast, amióta csak felszálltam erre az átkozott tragacsra...

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Ez magának nem tragacs!!! Hallja? Ez magának nem tragacs, világos?

TAHÓ FÉRFI 2. Ugyan, hagyd rá! Jobb, ha a fülünk botját sem mozgatjuk, látod, hogy mindenbe beleköt a Látó úr!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Akkor sem tragacs neki! Neki nem!

FIATAL FÉRFI Ez az ember valósággal keresi a bajt, sokszor egyenesen bele a pirosba! Most is! Piros!

Autótülkölés, fékcsikorgás

KELLEMES FÉRFI Zsályailat. A fehér felhők felett pacsirta szól... Egy lámpa, az egy lámpa. Az csak egy lámpa marad minden körülmények között: lámpa. És kérdem én: vajh' egy lámpa megállíthatja-e a világ szakadatlan körkörös mozgását? Legyen mégoly piros is, akár a vér... Gondolja csak el... mi lenne, ha... FIATAL FÉRFI Hé, mit csinál, hé! Piros! Fékezzen már, mire vár? Az istenfáját magának, nem látja? Piros! Gyilkos!

Tülkölés, fékcsikorgás, üvegcsörömpölés, női sikolyok

TAHÓ FÉRFI 1. Nem tudsz nyugton maradni, koma, mit ugrálsz megint? Nem volt még elég?

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Ez neki nem lehet tragacs. Ha fejre áll, akkor sem mondhatja, hogy tragacs.

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Micsoda egy izgága fráter! Ki nem állhatom az ilyen mitugrász palikat.

TAHÓ FÉRFI 2. Az lesz a vége, hogy még megzavarja a mi derék, jószágos Joó urunkat, aztán mindjárt itt a baj!

TAHÓ FÉRFI 1. Az ilyen alakok még a kákán is csomót keresnek... a finom látó urak!

FIATAL FÉRFI Otthagyhattuk volna a fogunkat!

TAHÓ FÉRFI 2. Jó dolgukban már nem tudnak mit csinálni.

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Azt hiszik, tőlük döglök a légy. Hogy nekik mindent szabad, hogy beleüthetik az orrukat mindenbe... Nagyon jól ismerem ezt a fajtát!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. A látó urak! Piperkőc vigécek! Búzlének a kenceficéiktől...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Felfuvalkodott okostojások. Meg vannak győződve: ők mindent tudnak. Pojácák.

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Messziről megérzem a brillantinjuk szagát. Ez is itt! Pfujj! Egy egészséges férfinak igenis legyen egészséges férfiszaga!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Ah... Egy szerelmes férfinak pedig legyen szerelmesférfiszaga! Ah... és, és!

FIATAL FÉRFI Állj! Piros, piros! Ember!

Fékcsikorgás, ütközés, üvegcsörömpölés

FIATAL FÉRFI Ember, így előbb-utóbb fűbe harapunk! Nem lát a szemétől?!

TAHÓ FÉRFI 2. Ezt nem kellett volna mondania. Ezt nem, de nem ám!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Jobban is vigyázhatna a nyelvére, hallja-e!

TAHÓ FÉRFI 2. Fiatalság: bohóság. Egy piros lámpától mégsem fordulhat fel fenekestül a világ, nem gondolja, fiatal barátom?

FIATAL FÉRFI Ha megállna! ...Ha legalább egyszer megállna!...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Ugye, megmondtam?! Ez tisztára azt hiszi, hogy tőle döglök a légy. Ismerem én az ilyen palikat, mint a tenyeremet.

TAHÓ FÉRFI 1. Pedig nem tőle döglök... Ippleglen nem tőle, annyit mondhatok!

FIATAL FÉRFI Egy ámokfutó karmai közé kerültünk, nem látják? Nyissák már ki a szemüket végre!

TAHÓ FÉRFI 1. Betelt a pohár, pajtás! Csurrig vagyok veled, hallod-e?

ÉRDES FÉRFI Mintha megint hiányozna a fiatalúrnak egy kis csihi-puhi, vagy tévednék netalán? Alig hiszek a fülemnek! Csak nem azt szeretné, hogy elagyabugyálnánk eszmég?

KELLEMETLEN NŐ Csak nem arra vágyik, hogy újra elhúzzuk a nő-táját? Netalán?

ÉRDES FÉRFI Hogy jól megropogtassuk a csontjait?

KELLEMETLEN NŐ Valóban ennyi lenne a vágya? Csak ennyi? Ez bizony könnyedén teljesíthető! Megtaníthatjuk kesztyűbe dudálni!

ÉRDES FÉRFI Megtaníthatjuk, de meg ám, hahaha! Kesztyűbe dudálni! Hahahaha!

KELLEMETLEN NŐ Ha csak ez hiányzik a fiatalúrnak! Egy kis csihi-puhi! Ha csak az hiányzik, hogy jól kupán vagdossuk fehér botjainkkal, ha csak egy hiányzik a fiatalúrnak! Hogy amúgy istenesen ellássuk a baját! Annak rendje-módja szerint; ha csak ez hiányzik neki, csak annyit mondhatok, állunk elébe! Még ha ő maga lenne Belzebub, az ördög, akkor is! Állunk elébe!

ÉRDES FÉRFI Úgy biza! Még ha maga az ördög patás fattya állna is itt, állunk elébe! Megtanítanánk őt is kesztyűbe dudálni, haha-ha! ... kesztyűbe dudálni... Ezt nagyon jól mondtad, mama, ha-haha! Kesztyűbe dudálni, hahaha!... Hogy miket ki nem találsz!

FIATAL FÉRFI Vigyázzon Joó! Vigyázzon!!! Jaj!

Autótülkölés, csörömpölés és fékcsikorgás

JOÓ ÚR (*gajdol*) Csip-csip csóka, vak varjúcska. Komámasszony...
ÉRDES FÉRFI Nem hagyhatjuk, hogy még egyszer megzavarja a jó-
ságos Joó urat. Nem hagyhatjuk, igazán...
FIATAL FÉRFI Hiszen ez egy őrü! Egy közveszélyes tébolyult!
KELLEMES FÉRFI Kicsit bohó... szeleburdi - ennyi az egész.
JOÓ ÚR Komámasszony...
FIATAL FÉRFI Nem értik? Közveszélyes! Álljon meg, Joó! Azonnal
álljon meg!!!
IDEGENVEZETŐ Istenem, az én jószágom! Hagyja békiben!
TAHÓ FÉRFI 1. Ne merészd molesztálni, hallod?! Vezet!
FIATAL FÉRFI Hiszen vak... Jézusisten, Joó úr, maga vak!
JOÓ ÚR Kéreti a, kéreti a...
FIATAL FÉRFI Vak? ...Maga vak?! Maga is vak?! Joó úr! Maga vak? A
sofőr!!!
JOÓ ÚR Tűnés, kispofám. Kámfor... vili?
KELLEMES FÉRFI Kérem, fiatalember, én csak jót akarok magának,
higgyen nekem. Kérem hagyja... Ne törődjön vele...
FIATAL FÉRFI Hiszen maga vak... és vezet... egy buszt... Vigyázzon!
Nem látja?! Tilos!!!

Fékezések, csikorgások, üvegcsörömpölés

TAHÓ FÉRFI 1. Figyelmeztettek?! Ne akard, hogy a szemeid közé
nézzek?! Figyelmeztettek, vagy nem figyelmeztettek?! Hol
vagy, merre? A szemeid közé akarok nézni! Állj élő!
JOÓ ÚR Nem adhatom oda, tyúkok ülnek rajta...
FIATAL FÉRFI Hiszen dől magából a pálinkaszag! Részeg, mint a
csap! Vak és részeg! Emberek!
JOÓ ÚR Hord el az irhád, kispofám, amíg szépen vagyok. Tökfílkó!
Tudod is te...
FIATAL FÉRFI Részeg!
KELLEMES FÉRFI Sajnálna tőle azt a kis szíverősítőt. Hiszen emberek
vagyunk. Igazán lelketlenség lenne... Maga oda merne ülni?
Józanul? Oda merne? Vezetni merne? Ezeken a zsúfolt utakon.
Hiszen vak az istenadta, gondoljon bele. Micsoda felelősség a
vállain...
FIATAL FÉRFI Vak és részeg?!
KELLEMES FÉRFI Egyik nem zárja ki a másikat. Különbem sem attól
vakult meg, mert ivott...
TAHÓ FÉRFI 1. Mint szar a fűben! Hol vagy, merre vagy?! Állj élém:
betojikám! Hadd nézzelek meg magamnak!
JOÓ ÚR Vak varjúcska... huss! Huss!
VAKOK Huss! Huss! Vak-vak! Vak! (*Taps*)

Fékcsikorgás, villamoscsengetés, autótülkölés, üvegcsörömpölés. Leáll a motor. Csend

FIATAL FÉRFI Ugye, megmondtam? Tessék!
TAHÓ FÉRFI 1. Hol az a csupaszem? Hadd verem le, mint vak a po-
harat.
VAKOK Hahaha, hahaha... Mint vak a poharat. Leveri, mint vak a
poharat! Vak-vak-vak. Vak-vak-vak! (*Taps*)
TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Sohasem bírtam a rámenős alakokat.
FIATAL FÉRFI Nézze meg, mit csinált! Vér!
TAHÓ FÉRFI 1. Hol vagy? Hol?
JOÓ ÚR Tyúkok ülnek, tyúkok ülnek rajtaaa!
VAKOK Tyúkok ülnek rajta, rajta, huss! (*Taps*)
KELLEMES FÉRFI Én csak jót akarok magának, fiatalember... nem,
ne avatkozzon bele... kérem... férjen a bőrébe végre! A jószágos
Joó úr elintézi, higgye el, nagy praxisa van már a dolgok intézé-
sében... Régi motoros: ismeri a dörgést. Higgye el, csak bizalom
és megegyezés kérdése az egész.
FIATAL FÉRFI Vér! Mindenütt vér! Vértenger! Jószágos...
KELLEMES FÉRFI Kérem... Ebben a korban nehéz ugyan, de nem
ártana, ha most az egyszer megpróbálna praktikusán gondol-
kodni. Higgye el: a logikával szemben a praktikumé a jövő. A
logikus gondolkodás például soha nem engedte volna, hogy az a
fiatal pár ott, a hetes ülésen - látja? Ott valahol, ott, hátul, lát-ja?
Azt a kis rózsaszín arcú puttót, ott, a fiatalasszony öleiben, látja?
Gyereket szülni ide? Ilyen körülmények közé? Hinné? A
csöppség csupán egyetlen ténynek köszönheti az életét: a szü-

lők így jutottak ülőhelyhez. Amit a logika megtagadott volna, azt a
praktikum habozás nélkül megadta. Egy kedves idős házaspár
felkínálta a helyét az ifjú ara feszesen gömbölyödő hasának.
KELLEMETLEN NŐ Mert mi nem vagyunk állatok! Bennünk lakik
még érzés!
FIATAL FÉRFI Vér, vér mindenütt... Gyilkos!
JOÓ ÚR Huligán! Jampi! Kapcabetyár! Így nem lehet! A vezetés ko-
moly dolog! A vezetés felelősségteljes tevékenység! Vezetni
annyi, mint hinni! És így nem lehet, ha maga mindig belebeszél...

A busz csikorgó fékekkel megáll

KELLEMETLEN NŐ Igaza van, kapjuk el a frakkját ökelmének! Ráz-
zuk gatyába végre!
ÉRDES FÉRFI Én meg azt mondom, verjük inkább agyba-főbe. A
sánta kutyáját neki!
TAHÓ FÉRFI 2. Agyabugyáljuk el, hogy megemlegesse...
FIATAL FÉRFI Ne bántás! Bíróság előtt kell felelnie azért...
KELLEMETLEN NŐ Ó, látókám, maga még azt hiszi?!...
JOÓ ÚR Itt van, erre! Erre!
TAHÓ FÉRFI 2. Hol vagy? Állj élém! Nem látlak!
ÉRDES FÉRFI Szentelenségnek is van határa! Nahát, a pimasz!
Csak a fejét! Ott nem sántul!
FIATAL FÉRFI Jaj, ne, kérem, ne!

Ütések puffannak. A busz nehezen újra beindul

ÉRDES FÉRFI Üsd-vágd, nem apád!
FIATAL FÉRFI Jaj nekem, jaj!
JOÓ ÚR Onnan is kivesznek...
TAHÓ FÉRFI 1. Megtalálak, ha a föld alá bújysz is! Anyaszomorító!
KELLEMETLEN NŐ Ezt kapd el, rosszéletű! Hol a botom! Elejtettem!
A botom!

Kintről megint fékcsikorgás, autótülkölés, üvegcsörömpölés stb. zajai

ÉRDES FÉRFI Most aztán megtudja az ifiúr, hogy hol lakik az úris-
ten, de meg ám!
FIATAL FÉRFI Auuuuuu!
TAHÓ FÉRFI 1. Jövök pajtás, jövök! És szétverem a képed, te...
JÓ ÚR (*énekel*) Komámasszony kéreti a...
VAKOK Kéreti a... kéreti a... Vak-vak! (*Taps*)
TAHÓ FÉRFI 1. Áhá, itt vagy hát! Több szem többet lát! Csak a lány
részeket, tisztelt hölgyeim és uraim, csak a lány részeket! FIATAL
FÉRFI Jaj!
TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Ezek az okosok azt hiszik, hogy ők az oko-
sok okosai, hogy náluk nincs is okosabb okos. Ne, disznó!
TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Egy férfinak legyen férfiszaga! Nesze!
FIATAL FÉRFI Ne, kérem, ne... jaj!
TAHÓ ASSZONYSÁG 1. A fiúcskáknak itt fáj a legjobban, én csak
tudom! Itt!
FIATAL FÉRFI Jaj, jaj!!!
KELLEMES FÉRFI Hölgyeim, uraim! Elég volt! Kérem ne, ne bánt-
sák, vérzik. Vérzik az arca... elég volt...
FIATAL FÉRFI Jaj, jaj...
KELLEMES FÉRFI Hagyják abba...
TAHÓ FÉRFI 1. Csak a lány részeket, csak a lány részeket!
FIATAL FÉRFI Jaj... jaj.. mégsem üthetek meg egy vakot!!! Bármilyen
legyen, nem üthetek vissza!
TAHÓ FÉRFI 2. Még hogy nem üthetsz meg egy vakot? Szemforgató
disznó!
TAHÓ FÉRFI 1. Hol a nyelvecske? Az a rakoncátlan, az a fékezhe-
tetlen nyelvecske,,? Vezetünk bele egy kis áramocskát, és
mindjárt meglátjuk, hogy olyan nagy legények vagyunk-e még,
hehehe...
NŐ Hagyják abba! Kérem!
JOÓ ÚR (*énekel*) Tyúkok ülnek rajta, nem adhatom oda!
VAKOK Nem, nem, nem! Nem adhatom oda! Vak-vak-vak!

NŐ Kérem, kérem! Sorstársak! Ne!
FIATAL FÉRFI Ááááá! Aaa!
KELLEMES FÉRFI Hiszen elájult. Hagyják abba! Kérem!
TAHÓ FÉRFI 1. Bitófavirágot! Inkább elájul, mintsem férfi módra szembe nézzen a tényekkel. Velem... velünk.

Felerősödik a busz, vele együtt sötétedik el a szín. Azután csend. Hangok a hangszóróból

LÁNY Ébredj... ébredj... no... Itthon vagy. Hallod? Itthon velem...
FIATAL FÉRFI Igen, igen... itthon... veled... itthon... igen...

LÁNY Megint a busz... az az átkozott busz... dugig a vakokkal, igaz?

FIATAL FÉRFI Igen...

LÁNY Szegénykém. Borzasztó.

FIATAL FÉRFI Vakok.

LÁNY Szegény kicsikém. Kicsi fiúm... szép szemúm...

FIATAL FÉRFI Ezt ne mondd...

LÁNY Hajolj ide, adok rá egy puszit!

FIATAL FÉRFI Jólesne egy cigaretta.

LÁNY Cigaretta?

FIATAL FÉRFI Igen.

LÁNY Igenis... cigarettát a kegyelmes úrnak! Hiszen te vacogsz! Kihull az újaid közül a cigaretta! Es csurom víz vagy! ... Hozok egy másik pizsamát, meg ne fázz nekem! ... Úgy reszketsz, mint a nyárfalevél... segíték...

FIATAL FÉRFI Auuu! Óvatosabban! Fáj!

LÁNY Fáj?

FIATAL FÉRFI Igen... fáj.

LÁNY Fáj, fáj!

FIATAL FÉRFI Megverték.

LÁNY Micsoda?

FIATAL FÉRFI Megverték.

LÁNY Kicsodák?!

FIATAL FÉRFI Most... a buszon... a vakok...

LÁNY Helló, ébresztő! ...Ébredj fel... Hallod?

FIATAL FÉRFI Ne! Ne! Fáj... mondom...

LÁNY Fel kell ébredned! Azt mondd, hogy megverték a buszon!

Hogy álmodban vertek meg, és most az fáj? Ez már nem játék! Hónapok óta nem rajzolsz, nem nyúlsz az ecsethez? Nem baj. Majd rendbe jönnek a dolgok. Nem szólsz a gyerekekhez, nem szólsz hozzám? Jársz-kelsz, mint egy idegen? Nem baj. Van ez így néha... Majd rendbe jönnek a dolgaink... De ez már nem játék! Hallod?! Hogy verhetnek meg azok, akiket álmodsz? Akiket te álmodsz!

FIATAL FÉRFI Nem tudhatom, Hana. Igazán nem tudom.

LÁNY Szóval azok az ágrólszakadt vakok...

FIATAL FÉRFI Igen. A vakok.

LÁNY Na, nem!... Én ebből kiszállok! Maholnap felkopik az állunk, mert a piktor úr ihletet keres!

FIATAL FÉRFI Nem vagyok piktor!

LÁNY A festő úr témát keres. Nem dolgozik, csak bámul maga elé... Nem, én ezt nem bírom. Elég... Hiszen álmodtad! Hogyan fájhatna?!

FIATAL FÉRFI Nem tudom... igazán... nem értem... Fáj.

LÁNY Megúthetted valahol, még tegnap... csak így lehet...

FIATAL FÉRFI Nem ütöttem meg.

LÁNY Álmodtad.

FIATAL FÉRFI Lehet. Megverték... talán el is tört...

LÁNY Na, jó... És miért, ha szabad kérdeznem?

FIATAL FÉRFI Mert meg akartam állítani a buszt.

LÁNY Mindig ezt akarod... Hogy leszálhass...

FIATAL FÉRFI Most nem azt akartam... Nem leszálhni akartam...

Nem is tudom... Csak azt akartam, hogy álljanak meg... hogy álljon meg a sofőr. Jó úr. A vak sofőr.

LÁNY Vak?! A sofőr? Vak?

FIATAL FÉRFI Dől belőle a pálincaszag... a krumplipálinka szaga... tökrészeg...

LÁNY Tökrészeg a vak sofőr! Ez nem igaz... ilyen álom nincs... nem lehet!

FIATAL FÉRFI A jószágos. A vak idegenvezető reménytelenül szerel-

mes a jószágos Jó úrba. Jó úr pedig csak a krumplipálincán jártatja az eszét...

LÁNY Az idegenvezető vak, a sofőr vak - a szerelem is vak.

FIATAL FÉRFI Nyeli a krumplipálincát, mint egy kefekötő, és azt éneklé, hogy „Csip-csip csóka, vak varjúcska, komám-asszony...”

LÁNY Ne... könyörgöm, ne! Félek!... Ne...

FIATAL FÉRFI „Komám-asszony kéreti a szekerét...”

LÁNY (a fülére szorítja a kezét) Ne! Ne!!!

FIATAL FÉRFI Bocssás meg... na... jó? Próbáljunk aludni, jó? Gyere... gyere szépen... aludjunk...

LÁNY Én fogok ebbe beleőrülni... bizony isten... én. (Sír)

FIATAL FÉRFI Nincs már semmi baj... csak játszottam az eszem...

Persze, hogy álmodtam, hiszen tudom én... álmodtam... aludj...

eloltom a lámpát, ne sírj, kedves... ne sírj... próbálj meg elaludni...

elaludni... jó? Csicsíja-csicsíja, csicsíja-babája...

Az altató hangja/t elnyomja a busz felerősödő zaja. A szín megvilágosodik

NŐ Ébredj... kedves... ébredj, no... katonadolog...

FIATAL FÉRFI Mmmm... a vállam... a karom... minden porcikám sajog...

KELLEMES FÉRFI Ami igaz, az igaz. Magát aztán derekasan helybenhagyták. Alapos munka, annyi szent.

FIATAL FÉRFI Az állatok... mmm... talán el is törött a vállam... mint ha egy cipő...

NŐ Nem. Csak épp duplájára dagadt... elájultál.

KELLEMES FÉRFI Nem csoda... én kétszer is meggondolnám, hogy miket beszéltek...

FIATAL FÉRFI De hát vak! Miért engedik?!

KELLEMES FÉRFI Tud jobbat? Különbön is szemmel tartjuk, higgye el!...

NŐ Ha ennyit mozogsz lecsúszik a borogatás...

FIATAL FÉRFI Vak! Nem lát!

TAHÓ FÉRFI 1. Óhóó, hallom, magadhoz tértél, pajtás! Remélem, okultál, nem feleslegesen herdáltuk az energiánkat, he? NŐ

(suttogva) Ha szeretsz, nem válaszolsz.

FIATAL FÉRFI Szeretlek... De ez a Jó úr nem megy a fejembe...

KELLEMES FÉRFI (suttogva) Süsse már meg a tudományát, mi ezen olyan érthetetlen?

FIATAL FÉRFI Vak. Az isten szerelmére: vak! Hát nem értik? Egy vak pálincashordó vezet a buszt, amin ülünk.

KELLEMES FÉRFI Szereti öblögetni a gigáját a gézengúz, az már szent igaz.

NŐ Azt hiszem, a bácsinak igaza van.

FIATAL FÉRFI Legalább te láss tisztán!

NŐ Azt hiszem, a bácsinak igaza van.

FIATAL FÉRFI Hana!

NŐ Te látó vagy, én pedig világtalan... az a baj. A bácsinak igaza van.

FIATAL FÉRFI Hana!

NŐ Míg ájult voltál, beszélgettem a bácsival. Igaza van.

KELLEMES FÉRFI Mennyire nincs érzékük a látóknak a világ fontos dolgai iránt! A macska rúgja meg! Ha nem fogjuk a kezüket, minduntalan elbáméskoznak, elcsatangolnak, mint a taknyos gyerekek. Az ifiúr is. Jobban tenné, ha hallgatna a kisasszony-ra. A vakoknak élesebb a szeme, legalábbis, ami a jövőt illeti.

FIATAL FÉRFI Ostoba, fecsegő vénember, muszaj magának váltig okosakat mondanía, he? Űi itt, hunyorog, és fene bölcseket szellint bele a vakvilágba. Mondja, nem unja még?

KELLEMES FÉRFI Én kérem csak...

FIATAL FÉRFI Semmi, én kérem! Torkig vagyok a bölcs tanácsaival!

NŐ Nem beszélhetsz így!

FIATAL FÉRFI Elegem van ebből a vénemberből!

NŐ Szeretném, ha... igen... ha arrébb ülnél. Van ott egy szabad ülés...

FIATAL FÉRFI Hana!

NŐ Te látó vagy, én pedig... vak vagyok.

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Oda se neki, hőscincérem! Jöjjön ide! Jöjjön.

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Rá se rántson! Szorítunk mi helyet a mi kis mézeshuszárunknak! Itt, kettőnk között, nem igaz? Hihihihihih!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Sok jó ember kis helyen is elfér, így ni, igaz?

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Na, jöjjön szépen. Milyen jó meleg bőrcskenék van... Oly finom, oly puhica, mint egy csecsemő gömbölyű fenekén... hmmm...

VAKOK Vak... Vak-vak...

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. És a szeme! Azt mondják, gyönyörű két szeme van. Azt mondják, mélyek és aranyló melegbarnák a szemei, mondja, igaz ez? Lehet valakinek mély és aranyló melegbarna szeme?

FIATAL FÉRFI Igen, azt hiszem legalábbis... igen...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Azokkal aztán lehet nézni! Meghiszem azt! Mély, aranyló, melegbarna szemekkel! Érzem, ahogy néz velük... ugye, engem néz? Szinte perzsel a tekintete... perzsel és simogat! Hmmm...

FIATAL FÉRFI Hát, nem is tudom... lehet...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. És? És? Tetszem?

FIATAL FÉRFI Hát... nem is tudom... lehet...

VAKOK Vak-vak-vak! Vak-vak!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Nagy kópé lehet maga, hihihi! Aki így tud nézni! Már is a fenekemig csupa libabőr vagyok! Juj! Mára gondolatától is...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Na, gyerünk, akkor rajta! Kard ki, kard!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Bizony, kishuszár! Kard ki, kard!

FIATAL FÉRFI Hogy mi: kard ki, kard?

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Hogy adja az ártatlant, hát nem édes? Eszem azt a finom, illatos pihe-puha bőrcskenjét, hmmm! VAKOK Vak! Vak-vak-vak!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Hihihih! Hihihih! Kéreti magát a lelkem... Juj, már mindenhol csupa libabőr vagyok! Csak úgy feszül rajtam, alig férek el benne! Juhuj!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Azt szereti, ha előbb megmasszírozzuk egy kicsinnyét? Gyürkészeljük?! Ha kézbe vesszük a dolgát?... Az... ügyét... hüm? Ha elbábrálgatunk a dolgon, hüm?

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. (évődve) Biztos azt szereti a lelkem... ha előbb jól megfenjük a kardját... hihihi! Hát azon ne múljék...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. No, lássuk, hol az az életlen szablya, hol? Adsa kezembe hamar!

VAKOK Vakvakvak! Vak-vak! (Taps)

FIATAL FÉRFI Jaj! Mit tetszik... jaj! Ne, kérem, ne...

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Megsuvickoljuk ám, hogy rá sem ismer! Értünk hozzája, hihihi! Bízsa csak ide!

FIATAL FÉRFI De nem. Ne tessék, kérem, ne! A gombjaim! Kérem...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. (izgatottan) Semmi szükség itt gombokra, édes kis mézeshuszárom! Mi nem szégyelljük ám a lapát nyelét megragadni!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Jól marokra fogni, aztán lássuk, mit tudunk kihozni belőle! Hol az a nyél?

FIATAL FÉRFI De én nem... nem... ne tessék már... a nyél... a nyelem...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Hé, fiú! Állj már a talpadra! Ne add itt az anyámasszony katonáját!

VAKOK Vak-vak-vak! Vak-vak!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Ne bizony... mert tudunk ám mi más nyelven is beszélni! Ha a helyzet úgy kívánná, tudnánk ám, ippegipeglen, hihihi!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Például nyakon csípjük a kis micsodát! És...

FIATAL FÉRFI Nahát ez már!... Mégis!... Ne tessék nyulkálódni, kérem szépen...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. A kis ártatlanját neki!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Fogom, hihi! Fogom, fogom a fogóját neki!

Hihihih! Hihihih!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Hamm! Bekap a néni... hmmm! Kiscsibe... hmmm! Lesz ebből valami... hmmm... hhm... nyam-nyammm!

VAKOK Vak-vak-vak!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. (felfűtötten) Juj! Tiszta libabőr vagyok! Egészen juj! Hihihih! Mindenhol... Nem vagy kíváncsi, hogy hol

mindenhol vagyok én libabőr! Itt... a melleim... például... itt... Nosza, harapj bele, édes! Harapj... édes szépszemű!

FIATAL FÉRFI Engedjen el! Engedjenek el! Megfulladok! Meg...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. (egészen kéjesen) Hogy ficáncol a mi halacszkánk., hmm... hmmm... hogy ficán... hogy ficáncol... ficáncol... ficáncolj csak, ficán... hhh ...kolj csak! Kis síkos... botocskám... botocskám... hmmm... síkoskám-botocskám...

VAKOK (lihegve) Vaak .. vaa... va-ak... vaaak...

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Fogom ám a grabancját! Szívjad csak, szívjad a vérit! Libabőőr!

FIATAL FÉRFI Hana! Vámpírok! Segíts! Hana! Vérszopók! Szopóréme!

A busz zaja felerősödik, vele együtt gyengülnek a fények. A beálló csendben és sötétben megszólal a hangszóró

LÁNY Ébredj... Hallod, ébredj szépen...

FIATAL FÉRFI Igen... igen... köszönöm... ébren vagyok...

LÁNY Felgyújtom a lámpát...

FIATAL FÉRFI Nemi Ne...

LÁNY Szívjunk el egy cigarettát... Megnyugtat. Kérsz?

FIATAL FÉRFI Nem... nem kérek...

LÁNY Nem akarsz beszélgetni? ... Nem lenne jobb? Esetleg? Ha...

FIATAL FÉRFI Nem. Szeretnék aludni.

LÁNY (döbben) Szeretnél visszaaludni?

FIATAL FÉRFI Igen.

LÁNY És a busz?... a vakok? A vámpírok?

FIATAL FÉRFI Vámpírok?

LÁNY Vámpírok. Azt kiáltottad: vámpírok.

FIATAL FÉRFI Szeretnék aludni...

LÁNY És ha megint... ha megint jönnek?

FIATAL FÉRFI Jöjjenek!

LÁNY Jöjjenek?

FIATAL FÉRFI (ingerülten) Szeretnék visszaaludni...

LÁNY De miért? Mondd meg, miért? Eddig nem akartál. Féltél. Idebújtál hozzám, mint egy gyerek.

FIATAL FÉRFI Van ott egy lány...

LÁNY Milyen lány? Eddig csak a jóságos meg a ...

FIATAL FÉRFI Egy lány... Egy olyan lány, mint te... Szakasztott mint-ha te lennél... Ő is Hana, mint te... vak... talán te vagy... Nem tudom...

LÁNY Egy lány? ... Egy olyan lány, mint én vagyok. A vakok között? Te már ott jobban érzed magad? A vakjaid között?

FIATAL FÉRFI Lehet... Hagyj! Szeretnék aludni... engedj...

LÁNY Ezt nem mondtad eddig... sosem...

FIATAL FÉRFI Engedj aludni! ... Nem hagyhatom egyedül... Aludni akarok! Aludni, érteed?!

LÁNY Ezt nem mondtad eddig... Nem mondtad, hogy van ott egy lány is... egy Hana. Egy Hana, aki olyan, mint én...

FIATAL FÉRFI Nem akartam... Nem akartalak bántani...

LÁNY De hát csak álom... Rossz álom...

FIATAL FÉRFI Igen. Rossz álom... lehet...

LÁNY Mi van veled? Felgyújtom a lámpát... Jézus Mária! Hogy nézel ki?! Mi történt veled?!

FIATAL FÉRFI Oltsd el! Oltsd el azonnal!

LÁNY Vérzel! Összevissza vagy karmolva, csikarva! Atyám-uram! Mik ezek a kék-zöld foltok... és vérzel... vérzel!

FIATAL FÉRFI Szeretnék aludni! Szeretnék! Nem hagyhatom most magára! Nem hagyhatom, érteed? Szeretnék aludni... aludni... aludni... hagyj! (Zokog) Aludni... hagyj aludni, kérlek!

Felerősödik a busz zaj. Felgyulladnak a fények

NŐ Ébredj... ébresztő... hallod? Ébresztő...

FIATAL FÉRFI De jó... jó, hogy itt vagy... velem... Hana, ...édes Hana... nem akarok elmenni többé... nem... többé soha... sssz! sssz! Csíp!

NŐ Muszáj lemosni. Csíp egy kicsit? Katonadolog! Csíp?

JOÓ ÚR Csíp-csíp csóka...

FIATAL FÉRFI Szeretlek.

NŐ Nem. Nem akarom ezt hallani...

FIATAL FÉRFI Eddig nem tudtam, mi keresni valóm van itt. Most már tudom... Azt szeretném, ha csúf lenné! Randa! Egy gyönyörű lányt könnyű szeretni, Hana! Én azt szeretném, ha csúnya lennél, randa! Hogy bebizonyítsam, mennyire szeretlek. Édes Hana... szeretlek...

NŐ Ne mondd ezt. Vak vagyok. Te pedig látó vagy.

FIATAL FÉRFI Szeretlek! Szeretlek, Hana!

NŐ Ne mondd ezt.

TAHÓ FÉRFI 1. Hé, pityimpalkó! Merre vagy?

FIATAL FÉRFI (suttog) Nem válaszolok neki. Hana, hallod? Nem válaszolok neki.

NŐ Te látó vagy, ő pedig vak. Úgyis megtalál.

TAHÓ FÉRFI 1. Nem viheted el szárazon azt a dolgot, hallod? Azt a dolgot, ezzel a két cábárral, emlékszel?

FIATAL FÉRFI (suttog) Nem válaszolok neki. Hana, hallod? Nem válaszolok neki.

NŐ Ő vak, te pedig látó vagy. Úgyis megtalál.

TAHÓ FÉRFI 2. Megérkeztél, pajtás! Neked most le kell szállnod. Megérkeztél.

FIATAL FÉRFI (suttog) Nem válaszolok neki. Hana, hallod? Nem válaszolok neki.

KELLEMES FÉRFI Ezek elől nincs menekvés...

ÉRDES FÉRFI Hé, Fingman! Merre bújkál?

KELLEMETLEN NŐ Most aztán belém bújna, mi?!

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. Mézeshuszárom!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. Nyalka bakám...

VAKOK Vak varjúcska... Csip-csip csóka.. Vak-vak-vak, vak-vak-vak! (Taps)

FIATAL FÉRFI (suttog) Nem válaszolok. Hana, hallod? Nem válaszolok!

NŐ Hiába. Megtalálnak. Megtalálnak és lehajítanak. Be kell látnod... látó vagy. Mi pedig vakok.

FIATAL FÉRFI Nem! Ne mondd ezt! Szeretlek!

KELLEMES FÉRFI Lependerítik, ifiúr, ebbe bele kell nyugodnia. Készüljön...

FIATAL FÉRFI Nem!

KELLEMES FÉRFI Látja, látja, kedves Hana? Fialat barátunk nem látott be semmit. Én mondtam magának, Hana, megmondtam.. NŐ Megmondtá, bácsikám, megmondtá...

FIATAL FÉRFI Nem látok be semmit! Nem akarok belátni semmit! Vak akarok lenni, világtalan! Vak, vak! Ide nézzetek! Ide! Nézzetek ide! Áááá! Ááá!

NŐ Mit csináltál? Mit tettél, te bolond? Mit csináltál az aranyló szembogaraiddal? Most azt hiszed vak vagy? Azt hiszed, bolond...

KELLEMETLEN NŐ Ujjaim begyén vércsöppek... kövér, rubincsöppek...

FIATAL FÉRFI Ah... Jajj, nekem!

KELLEMES FÉRFI Átdőfte a szembogarait, ó, a boldogtalan... Mint-ha így vak... vak lehetne...

KELLEMETLEN NŐ Azok a gyönyörű...

JOÓ ÚR (énekel) Csip-csip...

VAKOK Csip-csip! Csóka! Vak-vak-vak, vak-vak-vak!

FIATAL FÉRFI Ah...

TAHÓ ASSZONYSÁG 1. ...mély... aranybarna... szembogari... oda...

JOÓ ÚR (énekel) Vak varjúcska...

VAKOK Vak varjúcska... Vak-vak-vak, vak-vak-vak!

TAHÓ ASSZONYSÁG 2. ... melegbarna, arany szembogari kipukkadtak... nedves csillogásuk oda...

FIATAL FÉRFI Ah... jaj nekem... ha...

NŐ Te szegény, te... hiszen minden hiába... megtalálnak és ledobnak, mint egy kutyát. Egy ócska vak kutyát.

JOÓ ÚR (énekel) Vak varjúcska!

VAKOK Vak varjúcska! Vak-vak-vak, vak-vak-vak! (Taps)

KELLEMES FÉRFI Nem értett meg semmit... kár...

FIATAL FÉRFI Vak vagyok én is. Világtalan! Mint ti!

NŐ Megragadják a grabancod és lehajítanak.

KELLEMES FÉRFI Le ám, mint egy ócska vak kutyát, le ám! De mit is kezdenénk mi egy ócska, haszontalan vak kutyával - gondoljon bele! Ifiúr, gondoljon bele...

TAHÓ FÉRFI 1. Semmit. Az égadta világon semmit. Ezért megfogjuk, és a farkánál fogva lependertjük, le innét. Kenyérpusztítók-ra nincs itt szükségünk!

VAKOK Állj végre elő, és nézz a szemei közé! Vak-vak-vak, vak-vak-vak!

FIATAL FÉRFI Neeem! Neeeeem!!! Nem tudok... már nem tudok.

Nincs mivel. (Sírdogál)

ÉRDES FÉRFI Rídogál. Pfuji! Még benyázal! Tángáljuk el még egyszer, aztán hajtsuk le innét, hogy a lába se érje a földet. FIATAL FÉRFI Nem, nemnemnemnemnemnem!

KELLEMETLEN NŐ Tolvaj kuvasz, hol a kolbász! Kotródj!

JOÓ ÚR (énekel) Tyúkok ülnek rajta!

VAKOK Tyúkok ülnek rajta... Vak-vak-vak, vak-vak-vak!!! (Taps)

FIATAL FÉRFI Hana, gyere velem! Kérlek, gyere! Együtt... ketten...

Hanika! Hol vagy?

KELLEMES FÉRFI Mondja már, mit kezdené ez a gyönyörű lány, akinek olyan a hangja, mint egy nagy folyó - oly megnyugtató, andalító, mint egy nagy folyam, lágy hullámai... Emlékszik? Maga mondta, emlékezzék. Egy vacak, csipás kutyával, mit kezdené egy ilyen szépség? Mondja, mit? Mihez foghatna maga mellett? Legföljebb sajnálhatná, úgy bizony. Sajnálhatná. Sem-mi egyéb. Lássá be... Mondja, a szíve szakadna meg, ha csak magára nézne. Ezt akarná? Ugye, nem. Lássá be...

FIATAL FÉRFI Neeem! Nem tudom belátni! Nem bírom! Nem tudom!

LÁNY (a hangszóróból) Ébredj... ébredj... hallod?...

NŐ Ébredj... ébredj... hallod?...

FIATAL FÉRFI Neeem!

ÉRDES FÉRFI Ragadjatok meg a fülét, aztán zsupsz!

VAKOK Zsupsz! Zsupsz! Vak-vak-vak, vak-vak-vak! (Taps)

LÁNY (hangszóróból) Ébredj... ébredj... kedves, hallod?... Ébredj...

NŐ Ébredj... ébredj... kedves, hallod?... Ébredj...

FIATAL FÉRFI Neeeeem! Neem akarom! Neeem!

TAHÓ FÉRFI 1. Hogy harap a veszett kutyája, hogy harap!

TAHÓ FÉRFI 2. A marása életveszély! Ne csattogtasd fogaidat, te!

FIATAL FÉRFI Hana, Hana! Ne engedd, Hana! Ne! Hanika!

LÁNY (a hangszóróból kétségbeesetten) Hallod? ... Ébredj... ébredj... Hallod? Ébredj, kedves... Ébredj...

NŐ (kétségbeesetten) Hallod? ... Ébredj... ébredj... Hallod? Ébredj, kedves... ébredj...

FIATAL FÉRFI Aludni akarok, hagyj aludni!

LÁNY (a hangszóróból) Ébredj! ...Ébredj! ...Ébredj!

NŐ Ébredj! ...Ébredj! ...Ébredj!

FIATAL FÉRFI Neem! Aludni! Aludni akarok!!!

ÉRDES FÉRFI Takarítsátok már el innét ezt a vakpondrót, látni sem bírom! Pfuji!

FIATAL FÉRFI Ne még, ne! Hanika ... Ne engedd! ... Hanuska... Ne!

KELLEMES FÉRFI (csalódottan) Óh, te szegény... Nem értettél meg semmit, kár... igazán semmit... semmit sem értett meg ebből a komédiából az ifiúr... kár...

NŐ Szegény, szegény... Igaza van a bácsinak... nem értettél meg semmit...

Szusszanva nyílik a buszajtó - szusszanva zárul. A motorzaj távolodik. Elhal. Csend. Vaksötét

FIATAL FÉRFI Hol vagyok? ...Hol? ...Hol vagyok? Hé, emberek... van itt valaki? ...Hol? ...Hol vagyok? (Zihálva keresgél) Hana! Hana! Hana, ébressz fel, könyörgöm! Még egyszer, egyetlenegyszer ébressz fel! Könyörögve kérek még egyszer! Ébressz fel! Hol? ...Hová kerültem én ... emberek (Nyűszítve botorkál) Hana, fogd meg a kezem... a kezem... Hana... Hanika... Hol vagy? Hol vagyok? Emberek! ...Édes Istenem... Hová kerültem... Hová... Istenem... Hová... Hová... Emberek... (Egyre távolodik, míg hangja el nem vész a sötétben)

Csend. Felgyulladnak a lámpák, és a vakok - ahogy jöttek - távoznak. Csengettyűjük hangja még sokáig ott kering üres székeik fölött

KETREC

avagy a tamanduák éjszakája

(Morálka)

ÉDESMAMA * ÉDESPAPA * SEGÉD ÚR * FIATALASSZONY * KIS-
FIÚ * KISDED * HÁROM MUNKÁSOK

*Lassan ébredező madarak idilli csiporgásával telik meg a lég. A sötét
nézőtéren Édespapa mind türelmetlenebb hangja hallik*

ÉDESPAPA Kármány! Kármányka! Kármány!

Fokozatosan felgyulladnak a fények.

A „busz” helyén a „ketrec”.

A „ketrecben” kuporog Édesmama és Édespapa...

Édesmamám főköttő, zsabó, csipkestóla stb., tehát század
eleji jómódot képviselő öltözék.

Édespapán adekvát.

Édesmama és Édespapa ruházata kopott, de a körülményekhez
képest feltűnően nett

ÉDESPAPA Kármány! Kármányka!

ÉDESMAMA Nagyon mérges lesz...

ÉDESPAPA Nem érkezett még a cájtunggal... meg aztán éhes is va-
gyok... Kármányka!

ÉDESMAMA Nagyon mérges lesz... Biztosan dolga akadt, azért ké-
sik...

ÉDESPAPA Kármány... Kármányka!

Csend

ÉDESMAMA Hogy mi ezért mit kapunk...

ÉDESPAPA Kármány...

ÉDESMAMA Nem gondolja, hogy jobban járnánk, ha maga lakatott
tenne a szájára?

ÉDESPAPA Nem gondolom. Szeretném tudni, hogy mi hír a nagyvi-
lágban... A világ forrong - jogom van tudni, hogy mi történik
körülöttem. Vagy úgy gondolja, hogy nincsenek jogaim arra,
hogy...

ÉDESMAMA De joga van, Édespapa... Tudhatná jól, hogy joga van...
csak ne izgassa fel magát... Joga van, persze, hogy van joga...
Senki sem vitatja el magától a jogait...

ÉDESPAPA Még szép, hogy van jogom! Nem azért dolgoztam, ro-
botoltam, mint egy kocsni elé fogott igásállat, hogy most... ne le-
gyenek jogaim...

ÉDESMAMA Vannak. Ne izgassa fel magát, nagyon szépen megké-
rem. Árt a ketyegőjének. Gondoljon arra... a ketyegőjére gon-
doljon...

ÉDESPAPA Hogy mi árt az én ketyegőmnek, azt én jobban tudom.
Az árt a legjobban, ha nem kapom meg idejében a Nemzetet, az
árt legjobban az én ketyegőmnek, s ezt ő ugyanolyan jól tudja,
mint maga vagy én tudom. Neki ezt ugyanolyan jól kell tudnia, ha
már 6 a gondozónk, nem igaz? Nincs igazam? Igazam van, vagy
nincs igazam?

ÉDESMAMA Igaza van. Persze, hogy joga van, nem vitassa azt el
magától senki, csak...

ÉDESPAPA Nincsen: csak! Nincsenek csakok! Ami jár, az jár! És ezt
önéki is ugyanúgy tudnia kell, mint magának vagy nekem! Igazam
is van, jogom is van, mi kell még több, hogy megkapjam a
Nemzetet?!

ÉDESMAMA A kettő nem ugyanaz?

ÉDESPAPA Egyáltalában nem ugyanaz. Sőt sok esetben szöges el-
lentétben vannak egymással, mint kutya a macskával. De eb-ben
az esetben kvázi egybeesnek. Az én jogom az igazságom, és az
én igazságom a jogom is egyben. Nem azért dolgoztam egy
életen keresztül, mint egy kocsni elé fogott igásállat, hogy most
még a Nemzetemet is elvegyék. Jogom van hozzá!

ÉDESMAMA Ahogy gondolja...

ÉDESPAPA Maga nem így gondolja? Maga szerint nincs hozzá jo-
gom?! Szóval maga úgy gondolja, hogy nekem erre nincsen jo-
gom?! Hogy én azért gürcöltem egész életemen keresztül, mint
egy...

ÉDESMAMA ...mint egy kocsni elé fogott igásállat! A viláért sem!
Hová gondol, kedves! Joga is van, igazsága is van. Csak nagyon
szépen megkérem: ne izgassa fel magát, mert az árt a ke-
tyegőjének. Megmondta a doktor úr is legutóbb. Megmondta,
vagy nem mondta meg?

ÉDESPAPA Megmondta...

ÉDESMAMA Na, ugye... Maga is emlékszik. És akkor mégis felizgat-ja
magát.

ÉDESPAPA De Édesmama, ami sok, az mégiscsak sok...
ÉDESMAMA Magának joga is van, meg igazsága is. Mondja, miért
nem éri be ennyivel? Világéletében telhetetlen volt! Másnak
még ennyi se jut... gondoljon azokra.

ÉDESPAPA De azok olvashatják a cájtungjukat, kérem!

ÉDESMAMA Attól még se nem lesz joguk, se nem lesz igazságuk!
Az magának jutott! Azért, mert cájtungot olvashatnak? Ugyan,
Édespapa! Nem gondolhatja komolyan... Nem vagyunk már
gyerekek, maga is tudhatná! Ötösikrek születtek Morvaországban,
éheznek Észak-Kínában, Montevidéóban ópiumot találtak egy
özvegy hasüregében - elárulták, lekaszabolták, eltemették,
kiásták, újra eltemették - akar még valami jót hallani? Hol itt a jog,
hol itt az igazság... Ugyan, Édespapa, maga sokkal jobban járt,
higgye el nekem: magának megvan mind a kettő. Érje be
ennyivel.

ÉDESPAPA Lehet, hogy igaza van... más az én helyemben még
ennyinek is örülne, nem igaz?

ÉDESMAMA Úgy bizony! De mennyire, hogy örülne! Beleszédülne,
úgy örülne!

ÉDESPAPA (a botjával piszmoz. Most felemeli a mutatójúját) Mert
az igazság és a jog úgy vannak, mint két testvér, Ábel és Káin.
Káin megölheti éppenséggel Ábelt, de ettől még testvérek ma-
radnak, nincs igazam?

ÉDESMAMA De igaza van. Persze, hogy igaza van, kedves. Örülök,
hogy így fogja fel a dolgot. Azt hiszem, még helyén van az esze,
Édespapa. Nagyon is...

ÉDESPAPA Végtére is... Az ember nemcsak azért olvas, hogy má-
sok elől takargassa a fizimiskáját, hanem hogy a kurázsiját gya-
rapítsa... Így van?

ÉDESMAMA Így van. Persze, hogy így van! És maga épp elég újsá-
got elolvasott már ahhoz, hogy a dolgokat úgy tudja kezelni,
ahogy a dolgokat illik kezelni. A saját valóságukban, tudniillik.

ÉDESPAPA Csak azt nem tudom, hogy maga... Hogy maga honnan
tud ilyeneket... Soha nem láttam, hogy a kezébe vett volna egyet
is...

ÉDESMAMA Hja, valakinek csak írnia kell az újságokat is, kedve-
sem! Nem gondolja?

ÉDESPAPA Hahaha! Úgy kell nekem, megérdemlem, haha! Ez az-
tán a huszáros ríposzt, hahaha! Milyen nagy szerencse is, hogy
magával élhettem le az életemet, Édesmama!

ÉDESMAMA Én is így gondolom, Édespapa.

ÉDESPAPA Mi lett volna velem, nem is tudom... Egész életemben
dolgoztam, mint egy... (Nem jut eszébe) ...majd beleszakadtam,
hogy nyugodt, békés öregkorunk legyen. Hogy legyen tető a fe-
jünk fölül, hogy ne kelljen hiányt szenvednünk semmiben, hogy
megteremtsem... hogy... reggelente elolvashassam a Nemzetet.

(A rácshoz siet. *Ráver a botjával*) Kármány! Kármányka) (*Észébe jut*) Mint egy kocsi elé fogott igazsálat! Kármány!

Gumiköponyeges férfi jön. Kezében seprű és veder. Nyakon önti Édespapát

SEGÉD ÚR Hányszor megmondtam, hogy ne szólítson így!
ÉDESMAMA (*törölgeti* Édespapát) Jól van... Jól van... Ezt azért nem kellett volna... az emberi beszédnél nincsen érthetőbb beszéd!
Jól van, Édespapa... jól van... semmi baj... gondolni kell a ketyegőjére, hiszen tudja!

SEGÉD ÚR Hányszor megmondtam, hogy ne szólítson így! Hányszor, de hányszor! Ha így szólít, nem ér az egész egy hajítófát sem! Hányszor elmagyaráztam!

ÉDESMAMA Ne izgassa fel magát, könyörgöm, Édespapa! Kedves, gondolnia kell a ketyegőjére... nem történt olyan nagy baj... Megázott egy kicsit, annyi az egész...

SEGÉD ÚR Még bajt hoz a fejünkre! Menjen, öltözzön át! Egy-kettő, meg ne fázzon itt nekem...

ÉDESPAPA (*révetegen*) Egész életem, mint egy kocsi... Én csak a Nemzetemet... azt szerettem volna...

SEGÉD ÚR (*megenyhülve*) Rendben van. Nem haragszom...

ÉDESPAPA Én csak szerettem volna elolvasni... mielőtt megjönnek az első vendégek... a cájtungot... azt szerettem volna...

SEGÉD ÚR (*atyáskodón*) Mondom, nem haragszom! De hányszor megkértem már: ne szólítson így. Hányszor?

ÉDESPAPA Sokszor... nagyon-nagyon sokszor...

SEGÉD ÚR Hát olyan nagy kérés ez, mondja? Lehetetlen kérés, amit nem lehet teljesíteni, mondja?

ÉDESPAPA Nem... nem olyan nagy kérés, hogy ne lehetne teljesíteni...

SEGÉD ÚR Na, ugye! Hát kérek én maguktól lehetetlent, mondja? Volt már rája precedens, mondja?

ÉDESPAPA Nem volt... Olyan... nem volt... Minden kérése teljesíthető... egyszerű kérések...

SEGÉD ÚR Na, ugye... Nyújtsa ide a buksiját, hadd simogassam meg... (*Megsimogatja Édespapa fejét*) Rendben, nincsen harag a szívében... (*Alszigorral*) De most aztán már mars! Atöltözni, ájn-cváj! Mindjárt itt az első látogató!

Édespapa boldogan magához szorítja a száraz holmit, eltűnik hátul

ÉDESMAMA Ezt azért nem kellett volna... karácsony szent napján... ezt azért mégsem...

SEGÉD ÚR A szívem szakadt meg, igazán... de egyszer s mindenkorra meg kell tanulnia... nekem az állásomba kerülhet a dolog, ha kitudódik, úgy repülök innét, hogy lábam se éri a földet...

ÉDESMAMA Karácsony napján... Kármányka... (*Ijedten a feje fölé kapja a kezét*) Ne!

SEGÉD ÚR (*mintha nem is hallotta volna, elengedi a füle mellett*) De röpülünk mindannyian ám! Csak azért, mert ő képtelen megjellegyezni, hogy amit nem lehet, azt nem lehet. Röpülünk karácsony napján, hogy a lábunk sem éri az anyaföldet. Nyitják a kapukat, jönnek a látogatók, ő meg itten bömből nekem, hogy Kármányka, Kármányka! Még jó, hogy a Direktor siket, mint az ágyú... (*Marharépat nyújt Édesmama felé*) Na, jó étvágyat...

ÉDESMAMA (*boldogan*) Nemsokára elkészül az ujjas...

SEGÉD ÚR Milyen ujjas?

ÉDESMAMA (*cinkos titokzatossággal*) Hát az ujjas... Az ujjas, amiről beszéltem. A kicsinyke ujjas...

SEGÉD ÚR (*lemondóan*) Ja, persze, az ujjas... a kicsinyke ujjas, amiről beszélt... De ha most megbocsát... minden pillanatban betoppanhat az első látogató... ugyebár.

Kintről oroszlánüvöltés hallik, egy pillanatra elhallgatnak a madarak

Na, felébredt...

ÉDESMAMA Menjen csak, menjen... Tudom én, mi az, kötelesség. Én ne tudnám! Eleget hallottam Édespapától: első a munka, és azután a kötelesség! Hallottam éppenséggel eleget...

A Segéd úr kimegy

(Kötնivalót szed elő. *Kötöget. Kötöget és dúdolgat*) Kiskarácsony, nagykarácsony, kisült-e már a kalácsom... Ha kisült, hát ide véle... hadd egyem meg melegébe...

Bejön Édespapa. Az előbbi öltözék van rajta, csak száraz

Hát ezt is megértük! Milyen boldog nap... *karácsony*... A levegő megtelik szeretettel, sejtelmes titkokkal...

Édespapa visszakuporodik a helyére, a „ketreche”

Ugye, azért nem haragszik? Nem haragszik énám?

ÉDESPAPA Magára?

ÉDESMAMA Rám, rám! Hát ki másra) Hogy nem magának kötöm ezt az ujjast itt, ni! (*Felmutatja*) Nem is gondoltam, hogy ilyen nagy dolog, ha az embernek megszületik az unokája... Szinte nagyobb öröm, mint a saját gyereke születése... Az is nagy öröm, de egy unoka születése nagyobb öröm... az valami egészen más... az maga a boldogság...

ÉDESPAPA Hiszen még nem is látta.

ÉDESMAMA A tudat! A tudat, hogy van! Belőlem van és mégse belőlem. Mintha én lennék a gyökér, a fiam a lomb, az unokám pedig a zöld lombból előpattanó piros gyümölcs... Belőlem van és mégse belőlem... Ez olyan érzés... (*Kedveskedve*) Eh, izgága vénember! Mit érhet maga ebből, hiszen sosem volt anya! Ezt csak azok az anyák érthetik meg, akiket nagyanyává tesznek a fiaik, ez az élet sorja, mit ért maga ebből?... Az unoka távol van, és mégis nagyon közel. Egy-egy mozdulatában felismerem majd magam... A fiamban nem fedeztem fel, de benne mégis láthatom, újra... mintha én nyúltam volna, mintha én mozdultam volna azért a pohárért...

ÉDESPAPA Még nem is látta...

ÉDESMAMA Nem is látni kell azt, érezni! Megérezni kell...

ÉDESPAPA Nem hozta a cájtungot... nem hozta, ugye?...

ÉDESMAMA Bóbiskoljon egy kicsit... majd hozza... énekelek magának... bóbiskoljon csak... (*Énekel*) Stille Nacht, stille Nacht...

Édespapa lassan elbóbiskol

Szegény öreg, nagyon kivan a ketyegője... agyondolgozta, mint egy... mindegy. Hogy nekem meg a kicsinek, a kicsi fiúknak mindenünk meglegyen. Hogy ne szenvedjünk hiányt semmi-ben. Majd pihenhetek öregkoromba, első a munka, azután a kötelesség és csak azután a szusszanás! Ezt mondogatta mindig... szegénykém. Most pedig, mikor pihenhetne, kivan a ketyegője... tik-tak, tik-tak, ő csak így mondja, a ketyegője, hát így mondom én is. Legyen egy kis öröme, nem igaz? (*Kötöget, hintáztat, dúdolgat*) Kiskarácsony, nagykarácsony, kisük-e már a kalácsom? Ha kisült, hát ide véle, hadd egyem meg melegé-be... Csöndes éj, ó, csöndes éj... kár, hogy nem jut eszembe a folytatás... Csöndes éj, ó, csöndes éj... Pedig mindig ezt énekeltük, azután felgyulladtak a fehér gyertyák a fán... mintha láthatatlan kéz lobbantotta volna fel lángjaikat a fán, egyik a másik után, mint a szentjánosbogárkák a mezőn... gyönyörű volt... a kicsi fiú szeme megtelt az izgatott csodálat könnyeivel, és apró kezeivel tapsikolt, és amikor a csillagszórókra került a sor..., (*Halkan énekel*) Csöndes éj, ó, csöndes éj... Igy van valahogy... már nem emlékszem... csak az illatát érzem... a fenyőfa, a viasz meg a csillagszóró jellegzetes illatát... Karácsony van! Igazán nem szép dolog hogy nem kötöttem Édespapának is egy ujjast... megérdemelte volna... igazán... csúnya dolog...

Fiatalasszony érkezik. Egyik kezével babakocsit tol be, a másikkal egy hatéves formájú kisiút vezet Megállnak a korlát előtt

FIATALASSZONY Ne menj közel, kisfiam, nem szabad!...

A kisiú közelebb lép a „ketrechez”, az anyja ijedten nyúl a gyerek után

Jajj! porontyom, vigyázz! Nem szabad! A tamanduák vérengző fenevadak!... Egy fél fogukra sem lennél elég! Puha csontocskádat úgy harapná ketté, mint papa fogai a bejglicskét!... kicsim, vigyázz! Nem szabad a rács közelébe óvatlankolódn, de nem ám! Még a szemükbe sem szabad nézned! Jajj! ott lakik a lidérc!

ÉDESMAMA *(felpillant a kötésből)* Ne ijeszgesse már... Aztán majd bepisilős lesz, vagy dadogós... Az én kisfiának is ilyen arany fűrtöcskéi voltak, grübedli az arcán... Mint egy puttó!...

FIATALASSZONY *(kapkodó mozdulatokkal igazítja meg fia fején a sapkát)* Jajj, kicsim, látod, most megzavartuk... Látod, milyen dühös? Szikrákat szóra szeme!

ÉDESMAMA Ugyan, kedves, miket ki nem talál! Dehogysis zavartak, dehogysis, kedves fiatalasszony, hová gondol?

FIATALASSZONY Csak a szemébe ne nézz, virágszálam! Ott lakik a lúdvérc! A lápi ördög! Hunyd be inkább a szemed, kicsim! *(Befogja a kisfiú szemét)*

ÉDESMAMA *(megropogtatja fáradt csontjait)* Hagyja már azt a gyereket, ilyen számárságot még ki hallott?! Jajj, rozsdás csontjaimnak, jajj! Átkozott öregkor, sose vénüljön meg, fiatalasszony, hallja? Soha!

FIATALASSZONY A hideg futkos a hátamon, menjünk! Gyere, kicsim!

ÉDESMAMA *(leteszi a kötést)* Milyen gyönyörű kisfiú! Szakasztott mintha az enyémet látnám... Kérem, ne menjenek el... ne még... Az ura még biztosan nem készült el a fával... Hiszen tudja, milyenek a férfiak... Az enyém is nagyon akkurát volt... Százszor is meggondolta, hová tegyen egy csillagszórót, egy habkarikát... Az angyalhajjal is... Mit összezacillált, hogy hová kerüljön, mint-ha csak nem lenne mindegy. Aztán beláttam, hogy bizony, nem mindegy. Olyan fákat díszített az én uram, hogy a csudájára jártak! Az én uramnak volt esztétikai kultúrája, nem hiába dolgozott a vasútnál, úgy bizony, nem hiába! Mindig nekünk volt a legszebb karácsonyfánk a házban. Nem volt hivalkodó vagy puccos! Dehogy! Hová gondol! Gyönyörű volt... egyszerűen gyönyörű!... Nem hiába dolgozott az uram a vasútnál annyi esztendőn át... A magáé hol dolgozik, kedves? Az ura...

FIATALASSZONY *(tétován)* Tűzoltó...

ÉDESMAMA Tűzoltó. Szép. Az is szép. Napjaink hőse. Tűzoltó. Nagyon szép hivatás. Küldetés... mások tűzét oltogatni.

FIATALASSZONY Nem szereti csinálni.

ÉDESMAMA Nem szereti? Ez furcsa. A tűzoltók szeretni szokják a tűzoltást. Az első udvarlóm tűzoltó volt. Onnan tudom. Tóth Lajos. Így hívták. Tóth Lajos. Mindene volt a tűzoltás. Sosem feledhetem.

FIATALASSZONY Az én uram nem szereti. Utálja a tüzet. Még a szagát se bírja. Utálja. Annyira utálja, hogy annál jobban már csak oltani utálja. Egyszerűen nem fűlik hozzá a foga.

ÉDESMAMA Kár. Igazán kár. Kéves szebb hivatást, méltóbb küldetést ismerek, mint megfélemezni a dühöngő tűzvéseket. Megmenteni a tűzben rekedt kisdedek életét, célra tartani a vízágyút a bajban. Keményen, férfiasan, aztán tűz! Bele a közepibe! Tóth Lajos a vízágyúosknál szolgált. Tiszta időben egy verebet is le tudott szedni az ágyújával. Volt is ázsioja a tűzoltóéknál. Mindenki levette a sisakját, úgy tisztelték a tudományáért. Ha baj volt, mindig őt hívták a vízágyújával, és akkor ő ment. Mennem kell, kicsi főnixmadaram, mondta. Így hívott, én voltam az ő kicsi főnixmadara... Szólitották, ő pedig fogta a vízágyúját, és ment. Azután egyszer nem jött vissza. Kaptam tőle egy lapot, hogy itt már igazi tüzek sincsenek, és hogy ő ezt nem bírja. Hogy az ő tehetsége veszendőbe menjen. Beállt gyöngyhalásznak - ezt írta. Akkoriban sokat sírtam, de aztán találkoztam Édespapával, és ő kárpótolt mindenért. Végül is valljuk be: a vasutas-egyenruha is van olyan szép, mint a tűzoltómundér. És ha olyan szerencséje van az ember lányának, hogy egy kalauzba szerelmesedhetik bele, akkor még jobban is jár. A kisuvickolt jegylyukasztónál nincs szebb a világon! Hogy az, hogy tud csillogni a kikeleti napfényben! *(Madzagra fűzött jegylyukasztót húz elő a kebeléből)* Ide nézzen! Hát látott már ennél csudásabbat, őszintén! Mondja meg tiszta szívére, na?

FIATALASSZONY *(őszintén)* Pompás... Igazán gyönyörű...

ÉDESMAMA A rézfejú tűzoltófecskenő se csúf éppenséggel, de ez! *(Megcsattogtatja a jegylyukasztót)* Ez valami fenséges! *(A fiatalasszony felé nyújtja a jegylyukasztót)* Kipróbálja? Na, igazán kipróbálhatja, tessék! *(Anélkül, hogy kivenné a nyakából, átnyújtja a jegylyukasztót)* Na, bátran... Fogadni memék, hogy még nem próbálta...

FIATALASSZONY Kislány koromban sokat álmodtam arról, hogy egyszer kipróbálom, de aztán nem úgy alakult az életem. *(Bátortalanul nyúl a lyukasztó után)*

ÉDESMAMA Na, itt az alkalom, tessék, fogja meg, bátran...

FIATALASSZONY *(elfogódottan tartja a kezében a fényes szerszámot)* Nem is tudom .. olyan zavarban vagyok...

ÉDESMAMA Na, csak bátran! Maga még olyan fiatal! Maga előtt az élet! Hunyja be a szemét, aztán nyomja meg! Nem harap!

A *Fiatalasszony behunyja a szemét, és belelyukaszt egyet a levegő-be*

Csatt! Ez az! Még egyet! Csatt-csatt!

FIATALASSZONY Lehet?

ÉDESMAMA Hát már hogyné lehetne! Csinálja csak kedvére, kedves!

A *Fiatalasszony lyukaszt egyet, aztán még egyet...*

Ugye, milyen felemelő érzés? Egészen más lesz tőle az ember!

A *Fiatalasszony egyre nagyobb hévvel csattogtatja a lyukasztót.*

Édesmama most már féltékenyen figyel!

Ne haragudjon, kedves... Kedves, hallja még, amit mondok? Visszaadná? Tudja, még magamnak is csak tizenöt lyukasztást engedélyezek naponta, hogy el ne kopjon. Hiszen tudja maga is: minden kopik... elkopik.

FIATALASSZONY Igen, persze... bocsánat! De valahogy, nem is tudom, mi történt velem... hirtelen... *(Bűvöleten forgatja a lyukasztót)* Nem is tudom...

ÉDESMAMA Tudom én, hogy van az...

FIATALASSZONY A kisfiám... megbocsát, de a kisfiám... csak egyet... ha lehetne...

ÉDESMAMA *(kegyesen)* Na, nem bánom... ő még egyet... karácsony van... de csak egyet! Nehogy nekem valami baja essék... a lyukasztó nem játék... könnyen szenvedéllyé válhatik.

FIATALASSZONY Bizony, bizony... hallottad, te kis gézengúz, a lyukasztó nem játék.

ÉDESMAMA Az ő kezében még annak tűnik, de ez olyan, mint az ópium! Óva intek mindenkit! Észre sem vesszük, és máris a rabjaivá váltunk.

A *Fiatalasszony áhitattal visszaadja Édesmamának a lyukasztót.*

Édesmama kedvtelve nézegeti, majd visszacsúsztatja a blúza mögé

FIATALASSZONY Érdekes, így vagyok a dolgokkal én is... bizonyos dolgokkal. Sokszor elnézem az uram tűzoltófecskenőjét, és elgondolkozom: milyen furcsa és összetett is a mi életünk.

ÉDESMAMA Az emberi életnél aligha van összetettebb dolog, kedves. Ez csak felismerés kérdése. Születünk és meghalunk. Jövünk és elmegyünk. Csak a tárgyaink maradnak. Kallantjuk, pitykéik, paszományok. Hírmondók. Akik utánunk jönnek zavartan forgatják a kezükben rézgombjainkat, ahogy mi is tanácstalanul vizsgáljuk eleink ránktestált dolgait. Mi ez? - kérdezik a tudósok. Egy lyukasztó - hangzik az egyszerű válasz. És akkor mi van? Egy lyukasztó, igen. És akkor mi van? Nincsen semmi. Semmi sincsen...

FIATALASSZONY Most, hogy így mondja...

ÉDESMAMA Várjon, várjon! Adok én magának valamit... *(Óngyújtót húz elő. Átnyújtja a rácsok között)* Ajándék. Fogja, kedves, magának olyan bájos arca van. Magánál jó helyen lesz... tudom...

A *Fiatalasszony pattogtatja a gyújtót*

Nincsen benne kovakó... de majd maga tesz bele. Az uramtól kaptam, az első magam főzte vasárnapi ebéd tisztelőre. Em-lékszem, mintha csak tegnap történt volna... Fehér ingbe bújt, nyakkendőöt kötött és meggyújtotta a gyertyákat. Ezzel! Bizony! Míg élek, nem felejttem el. Olyan volt ez, mint egy második nászéjszaka... azóta sok víz lefolyt a Dunán... *(Hátranéz. Édes-papa felé int)* Bóbiskol... mindig bóbiskol...

SEGÉD ÚR *(bejön, kezében hatalmas gyökérkefe)* Vigyázzunk, kérem, a tamanduákkal! Tamanduák Amazónia ősvadonjaiból kerültek állatkertünkbe, és meg kell vallanom, elég kiszámíthatatlanok. A fogaikról pedig jobb nem is beszélni, haj-jaj, úgy bizony! Nem akarok senkit elrémiszteni, de egy tamanduaharapás a biztos halállal egyenlő. Egy marhának a gerincét, hamm! képesek acélos állkapcsaik egyetlen szorításával ketté-roppantani. Hamm! Hamm-hamm! Valahogy így... Még belegondolni is szörnyű, hogy a maga kedves gerincét, csatt! Vagy a kicsiét! Épp karácsony szent napján... Hamm! Juji!

FIATALASSZONY Mi csak... *(Elrejtí a gyújtót)*

SEGÉD ÚR Kérem, kérem... Azért vannak az állataink, hogy a látogatók végül is látogassák őket, nem igaz?... Nem mondtam én semmit... Hamm! Hamm!

FIATALASSZONY Mi csak...

SEGÉD ÚR Hamm!

FIATALASSZONY Csak szerettük volna...

SEGÉD ÚR Hamm! Aztán már készen is a baj! Pedig a jó pap holtig tanul! Amazóniában a tamanduák kedvenc csemegéje az emberhús. Ezt mindenki tudja... Csak úgy mondom én ezt...

FIATALASSZONY Jaj!

SEGÉD ÚR Egy ilyen kicsi gyerek a fél fogukra sem elég, bizony. Hamm! Szőröstül-bőröstül...

FIATALASSZONY Jaj, szőröstül-bőröstül?! *(Magához húzza a kislí-út)* Hamm...

SEGÉD ÚR Hamm! Ahogy mondja. És mint kacska a nokedlit..

FIATALASSZONY Mint kacska...

SEGÉD ÚR Én nem mondtam semmit. Jól is néz ki a mi kis állat-kertünk, ha mindenféle rémmesékkal traktálnánk a derék látogatókat, akikért mi itten vagyunk, nem igaz? De gondoltam, hogy elmondom maguknak, ha már erre járok... Milyen édes fiúcska, mintha csak magamat látnám... Szavamra... Azért is mondtam el... végül is minden gyerek szebb egészben, mint amúgy... Gondolom, gondolja, hogy gondolom... Egyben... Keze, lába, fülecskéje, édesmama egérkéje! Szeme, orra, farkincája, édesmama kismacskája! Ha megbocsát, most egyedül hagyom magukat, nézgelődjenek csak kedvükre, végül is azért jöttek, vagy mi a csudáért másért. Megyek és megigazitom az oroszlán sörényét. Nagyon szereti, ha reggelente, közvetlen ébredés után megkefélgetem egy kicsit... mint egy cicuska, úgy dorombol. De hát az oroszlán az oroszlán, a tamandua az meg tamandua. Hamm! Hamm-hamm!

Kintről türelmetlen oroszlánbőmbőlés hallatszik, a madarak elhall-gatnak egy pillanatra

Hallják? Nyugtalan a kicsike... *(Kisiet)*

FIATALASSZONY *(kézenfogja a kislíút, a Segéd úr után indul)* Vár-jon, kérem! Ne hagyjon itt a fenevadakkal!

ÉDESMAMA Egy szavát se higgye el, fiatalasszony! Egy szavát se ennek a gézengúzknak! Egy szavát se! Csak rémisztgeti magát...

A fiatalasszony megtorpan

Nézzen rám. Úgy nézek én ki, mint aki... Hamm-hamm? Aki ké-pes lenne ilyen borzalmakra, amiket ez összeszedett? Nézzen rám, kérem, úgy festek én, mint aki holdfényes éjszakákon... hamm-hamm?...

FIATALASSZONY Ne...m. Igazán nem.

ÉDESMAMA Szeretném megkérni valamire... magának olyan be-csületes arca van... gyönyörű ez a kislíú, mintha csak az én ki-csimet látnám a szemem előtt... hozna nekem, az uramnak egy pár virslit tormával és egy pikoló világos sör, esetleg egy Magyar Nemzetet... a Pavilonból... Van egy kis megtakarított pén-

zecsém, tudja... A születésnapjára tartogattam, de hát soha nem tudhatja az ember, megéri-e a holnapot... és ma karácsony van... Miért ne kaphatná meg az ajándékát, nem igaz?... Ma is megkaphatja, nem igaz? *(Édespapára néz)*

Édespapa álmában kabátujjával végigtörli a bajuszát

Látja, most is azt álmodja. Álmában virslit eszik, tormával meg egy pikoló sörrel... A barátaival van ilyenkor, álldogálnak a Li-getben, megbeszélik a meccset, és megisznak egy pohár sör, nincs ebben semmi kivetnivaló... Az is lehet, hogy velünk sétál a majálison. A fiával és velem... Ugye, megteszi?... Nem is tudom, honnan merítettem magamnak a bátorságot, hogy illet kérjek magától, de tudja, úgy összeszorul a szívem, ha látom, bóbiskoltában megtörli a bajuszát.. Nézzel! Virslivel álmodik, meg a pikoló sörrel... napilappal.

FIATALASSZONY Nem is tudom... én nem is tudom...

ÉDESMAMA Az a helyzet, hogy még mindig szeretem. Az az igaz-ság, hogy még mindig ugyanúgy érzek, mint akkor... akkoriban... Ugye, megteszi...

FIATALASSZONY Nem is tudom... én nem is tudom...

ÉDESMAMA Olyan boldog lenne... olyan nagyon boldog... Sokszor arra gondolok, mi lett volna, ha nem találkozom vele... ha más-sal találkozom, és nem vele. És tudja mit? Mindig arra az ered-ményre jutok, hogy mással nem lettem volna oly felhőtlenül boldog, mint mellette lettem. Maga nem szokott ilyenekre gon-dolni, hogy mással... hogy esetleg, ha másik férfival köti össze magát a sors?

FIATALASSZONY Nem is tudom... én nem is tudom...

ÉDESMAMA *(aprópénzt szedeget elő)* Talán elég lesz... egy pár virslire... meg sörre... esetleg egy napilapra... Aztán arra is szok-tam gondolni, hogy mindent elvehetnek tőlünk, de az érzéseink-et senki sem veheti el tőlünk. Senki... A gondolatainkat is elvehetik, az életünket is elvehetik, de az érzéseinket soha senki nem ragadhatja el... Maga nem szokott ilyeneket gondolni? *(A fiatalasszony felé nyújtja a pénzt)*

FIATALASSZONY *(zavartan elfogadja a pénzt)* Nem is tudom... Én nem is tudom...

ÉDESMAMA Pedig ha gondolkodna ilyenféléről, én biztos vagyok benne, hogy hasonló eredményre jutna... magának nagyon be-csületes arca van, tudja-e?

A fiatalasszony még mindig tétovázik

Miért tétovázik... ha siet, talán nem is kell sorba állnia... az em-berek nagyon szeretnek így télvíz idején forró virslit majszolgat-ni... karácsony táján mintha nem is létezne nagyobb örömük...

FIATALASSZONY Nem is tudom... én... tudom is meg nem is...

ÉDESMAMA Még mindig kétségei vannak? Hát ha én olyan megfe-nekedett fenevad volnék, ahogy lefestett ez a ... gézengúz, ma-gának adtam volna azt az öngyújtót, hüm? Egyik legbecsesebb ereklyémét magára mertem volna bízni, hüm?

FIATALASSZONY Hát... nem...

ÉDESMAMA Hát, bizony nem!... Évek óta rejtegetem, és egyszeriben csak magának adom, pedig most látom először...

FIATALASSZONY Hát.. igen...

ÉDESMAMA Azt szeretném, hogy mikor felébred, az orra előtt legyen az én karácsonyi ajándékom... szeretném...

A fiatalasszony a kislíúval elindul, később eszébe jut a babakocsi, visszalép

Hagyja csak... hagyja... innen odalátni, onnan meg ide... Ha siet, már itt is van... ha egyik lába itt, a másik ott... Majd énekelgetek neki... Olyan édesdeden alszik, ha felébredne, énekelget neki...

A fiatalasszony a kislíúval bizonytalanul kimegy. A távolban felbőg az oroszlán. A madarak rémülten elhallgatnak. Édesmama a bóbis-koló Édespapára néz. Felsőhajít

Édes istenem!... Mennyi szépet és örömtelit tartogat számunkra az élet, mennyi szépet és örömtelit... Hujjujui! Madarat lehetne velem fogatni, oly boldog vagyok! Torkom elszorul, a szívem szaporábban... ketyeg... Édes istenem! Csak köszönettel tartozom neked...

ÉDESPAPA *(ébredszik)* Vidám? Maga vidám? Mitől ilyen vidám maga, ha szabadna kérdenem?

ÉDESMAMA Szabad... Hogyne szabadna! Magának mindent szabad, mert én szeretem magát... Emlékszik, mikor mondtam ezeket a szavakat magának?

ÉDESPAPA Honnan emlékeznek száz évvel ezelőtti dolgokra?

ÉDESMAMA Húha, milyen harapós kedvünkben vagyunk! Ludovika... na?

ÉDESPAPA Ludovika?

ÉDESMAMA Az, az!... Ludovika...

ÉDESPAPA Nem ösmerem.

ÉDESMAMA Ejnye, ne legyen már olyan! Maga ősz tamandua, hát hol randevúztunk mink először? Emlékszik?

ÉDESPAPA *(gondolkodást színelve bólogat)* Nem.

Kibújnak a „ketrecből”. Karanfogva sétálnak

ÉDESMAMA *(maga előtt tolja a babakocsit)* Lu-do-vi-ka... No... Erőltesse meg a fejét... Magán a kadékok fess uniformisa, rajtam pedig földig érő, fehér nyári ruha. Fejemen kalap, kezemben fehér napernyő. Emlékszik már? Május huszonkilenc! Randevú a Ludovikánál, séta a Korzón!...

ÉDESPAPA De én vasutas voltam, Édesmama!

ÉDESMAMA Vasutas, vasutas! Sötétben minden mundér egyforma!...

ÉDESPAPA De hiszen hétágra süt a nap, Édesmama!

ÉDESMAMA Ez az, Édespapa! Sétálunk a Korzón meg a Szigeten, és mindenki minket bámészk... *(Sétálnak)* A kék Duna felől üde szél fúj, a fák ágain úgy fénylenek a levelek a májusi napon, mint megannyi ezüsttallérok...

ÉDESPAPA A Dunára emlékszem...

ÉDESMAMA És utánunk fordulnak az emberek! Arra is emlékszik?

ÉDESPAPA *(töri a fejét)* Az emberek? Azt mondja, az emberek? Emberekre nem emlékezem...

ÉDESMAMA Az emberek! Mindenki, ha mondom! Maga a város legüdőbb, legtisztább fruskáját vezeti a karján, aki olyan boldog, de olyan boldog, hogy azt mondja magának: magának mindent szabad, mert magát én szeretem! Emlékszik már, mondja?!

ÉDESPAPA *(nem emlékszik)* Hát erre ne emlékezni?! *(Homlokon csókolja Édesmamát)* A legszebb tizenhat éves... Magán földig érő fehér ruha, az ágakon ezüstgallérokat fúj a szél... hát lehet ezt elfeledni, mondja?

ÉDESMAMA Akkor arra is emlékeznie kell, hogy mire mondtam én azt ott magának... Hogy mit kérdezett, arra is emlékszik?

ÉDESPAPA *(csóválja a fejét)* Arra ne emlékezni? Arra ne?...

ÉDESMAMA Azt kérdezte, hogy ehetne-e a jelenlétemben virslit. Virslit mustárral! Hogy beleegyezem-e, hogy a jelenlétemben virslit egyen. Mustárral. Ezt kérdezte.

ÉDESPAPA Ezt kérdeztem? *(Végigtörli a bajuszát)* Virslit mustárral? *(Elgondolkodva)* Sört nem kérdeztem hozzá?

ÉDESMAMA *(nevet)* Haha, haha! Kérdett, kérdett!

ÉDESPAPA Már megijedtem... *(Végigtörli a bajuszát)* És ettem is? *(Ijedten)* Ugye, megengedte?!

ÉDESMAMA Akkor én azt mondtam magának, hogy magának mindent szabad, mert én magát szeretem... nagyon.

ÉDESPAPA És?

ÉDESMAMA És?

ÉDESPAPA És.

ÉDESMAMA Mit és?

ÉDESPAPA És akkor mit csináltam? Ettem?

ÉDESMAMA Evett.

ÉDESPAPA Engedélyezte?

ÉDESMAMA Engedélyeztem. És maga evett. Én meg néztem magát, ahogy eszik, mert hogy egy tizenhat éves süldő lánynak nem illett az ura jelenlétében virslit ennie. Mert hogy az pornográf. Megkérdezte, hogy kérek-e. Én meg azt válaszoltam: jól es-

ne, de az nem illenék. És csak csillogó szemmel néztem magát, a szívem pedig könnyezett, mert hogy én nem egészen erre gondoltam, amikor azt mondtam, hogy magának mindent szabad, mert hogy én szeretem magát... nagyon.

ÉDESPAPA És éri mit csináltam?

ÉDESMAMA Evett... Úgy csinált, mintha nem értette volna meg. Mintha nem értett volna meg semmit, hogy miért mondtam én azt magának, hogy magának mindent szabad, és hogy mire is gondoltam én akkor valójában. Igazán.

ÉDESPAPA Ettem?

ÉDESMAMA Falta. Aztán valahonnan egy újságot húzott elő, és olvasott... Éri meg álltam. A Duna felől üde szél fújdogált, a fák ágain úgy fénylettek a levelek, mint megannyi ezüsttallérok... Május huszonkilencedike volt, azon a napon lettem tizenhat éves. Az volt az első randevúm. A fejemen az első kalpom, kezemben az első fehér csipkés napernyőm. Az imént pedig épp azt találtam mondani egy férfinak, életemben először, hogy neki mindent szabad, mert én őt szeretem nagyon... És az a férfi most virslit fal mustárral és cájtungot olvas, mintha én a világon sem lennék! És mintha nem is mondtam volna semmit! Hogy neki mindent szabad... velem csinálnia... *(Elpityeredik)* Csókoljon már meg, maga anyámasszony katonája, na!

ÉDESPAPA *(megtörli a bajuszát)* Erre már emlékszem! A cájtung! *(Megcsókolja Édesmamát)* Ez az! Kármány! Kármánka! Kármány!

A madarak rémülten elnémulnak. Édespapa kiáltására az oroszlán bömbölve válaszol. A babakocsiban felsír a gyerek

ÉDESMAMA Hallgasson már, hallgasson! Nézze, mit csinált!

ÉDESPAPA *(csodálkozva hallgatja a gyereksírást)* Hát ez meg mi az ördög?

ÉDESMAMA Mi az ördög?! Egy gyerek, vén számár! Mi lenne más? Egy gyerek! *(Csitítja)* Kiskarácsony, nagykarácsony... Kiskarácsony, nagykarácsony.

ÉDESPAPA Egy gyerek, itt? A tamanduák ketrece előtt?... Télvíz idején? Egy gyerek a tamanduák ketrece előtt? Micsoda anya az ilyen?

ÉDESMAMA *(énekel)* Kiskarácsony, nagykarácsony... Ugyan, hallgasson már! Nem csinált még elég bajt, mondja?! Nagyon kedves, jóra való fiatalasszony...

ÉDESPAPA Itt hagyja a gyereket, mondhatom... maga illet nem tett volna sosem... a tamanduák ketrece előtt, hamm-hamm!

ÉDESMAMA Ha tudni akarja, nagyon is rendes kis asszonyka... csicsija-babája... nagyon tiszta, becsületes arca van... csicsija-babája... tessék, most megríkatja szegénykémet... Üljön vissza a helyére, maga... Jajj, kicsim, nem hallja a mamácskád, hogy te sírsz... Az oroszlán bácsi bömbölése elnyomja a te cerna hangocskádat... *(Arrafelé integet, amerre a fiatalasszony eltűnt a kislíúval)* Ifiasszony, ifiasszony! Nem hallja, hiába, nem hallja...

ÉDESPAPA Milyen anya az ilyen... aki a füle botját sem mozgatja...

ÉDESMAMA Mi az, hogy a füle botját sem mozgatja! Nem hallja, hogy sír a kicsi! Üvölt az oroszlán, nem hallja?... Tente baba, tente, eljött már az este... Ifiasszony, ifiasszony! Hahó!

ÉDESPAPA Egy anyának ezt meg kell éreznie... maga megérezte mindig... Ha elvontunk is, maga megérezte, hogyha baj volt a kislíú körül...

ÉDESMAMA Más időket élünk, meg aztán arra nem jártak oroszlanok... Alig hallom tőle a saját hangom... Csoda, hogy megijed tőle? Szegénykém, már egészen lila a félelemtől... hogy kapálózik a kis kezeivel...

ÉDESPAPA Nem csoda, itt hagyta az anyja... megérzi...

ÉDESMAMA Nem hagyta itt.

ÉDESPAPA Nincs a gyereke mellett, amikor szükség lenne rá!

ÉDESMAMA Elszaladt valahová...

ÉDESPAPA Itt hagyta... Nem is anya az ilyen... szegény kis töpörtű... Hogy tehet ilyet egy anya? Sorsára hagyja ezt a kis töpörtűt az éhes fenevadak között...

ÉDESMAMA Nem hagyta sorsára! Mindjárt jön a mamácska, kicsim, mindjárt... Nem hagyott a sorsodra, ne félj!

ÉDESPAPA Itt hagyta. A tamanduák ketrece előtt. Pedig ott függ a tábla is... Nem az állatkert lesz a hibás, ha valami baja esik a babának...

ÉDESMAMA Ugyan mi baja esne?

ÉDESPAPA Kitérnék a tamanduák...

ÉDESMAMA Édespapa! A tamanduák mi vagyunk!

ÉDESPAPA Akkor az oroszlán... Kopog a szeme... hallja?

Az oroszlán üvölt egyet

Farkaséhes...

ÉDESMAMA Az oroszlán farkaséhes? Miket össze nem kutyul-maga!

ÉDESPAPA Nem lehessen tudni azt, kérem. Az ördög nem alszik... olvastam valahol...

ÉDESMAMA Zsurnalistapíták! Egy szavuk sem igaz!

ÉDESPAPA A jegesmedve akkor már két napja koplalt, és akkor ki-tört és hamm! Annak a rendje-módja szerint, hamm! Hamm-hamm!

ÉDESMAMA Egy szavukat se hiszem!

ÉDESPAPA Le volt írva... a karácsonyi számban olvastam... fehéren-feketén... a naturalista részletektől megkímélem... tudom, hogy nem szerethesse... a jegesmedvét lelőtték a vadászok, de akkor már késő volt: jóllakott... a baj megtörtént... Úgy írták, az anya behabórodott a szörnyűségbe... a szeme láttára, hamm! Hamm!

ÉDESMAMA (*kiemeli a kicsit a kocsiból*) Gyere, te sózsák! Ejnye! Ne sírj! Mindjárt itt a mama, egyik lába itt, a másik ott... Na, ne sírj!

ÉDESPAPA Kármánka nagyon fog haragudni...

ÉDESMAMA Na, már el is hallgatott...

ÉDESPAPA Megijedt magától... A Direktor úr is nagyon fog haragudni..

ÉDESMAMA Hallod, miket morog, hallod? Irgum-burgum... Még hogy megijedtél tőlem! Kicsim... hallod, miket morog ez az öreg bakafánt...

ÉDESPAPA Ez nincs benne a szerepünkben, Édesmama!

ÉDESMAMA Jól van, jól... (*Visszahelyezi a babát a kocsiba*)

ÉDESPAPA Szaporán, még meg találják látni! Üljön már vissza!

ÉDESMAMA Megyek. Megyek már, megyek...

ÉDESPAPA Tudhatná, hogy nappal tiltva van a séta!

ÉDESMAMA (*visszasurran, ismét kiemeli a gyereket. Behúzódik vele a ketrecebe*) Hallhatja, hogy nem enged, hiszen hallhatja... Kisirja a lelkét még itt nekem... Leríjja a köldököt nekem.

Az oroszlán eszeveszetten bömböl

ÉDESPAPA Mit akar tenni maga? Mit?...

ÉDESMAMA Jaj, fogja már meg! Segítsen!... (*Édespapa kezébe nyomja a gyereket. Elpakolja a köt-öt-öket*)

ÉDESPAPA Ebből nagy kázu lesz, tudhatná!

ÉDESMAMA Maga mondta, hogy megeheti az oroszlán! ÉDESPAPA Azt mondtam, hogy volt rá precedens, hogy olvastam egy karácsonyi számban...

ÉDESMAMA (*átveszi a gyereket*) Most is karácsony van... Így ni! Szépen, mintha mi sem történt volna... Így... Na, adja ide... a karjaimba, így ni... Itt legalább biztonságban van, egyem a kis szívét... (*Énekel*) Kiskarácsony, nagykarácsony... Nézz, mosolyog! Milyen édes kis grünbedlik! Rámnevet, és akkor maga nem átallja azt mondani, hogy megijedt tőlem.

ÉDESPAPA Grüberlik vagy griblik, esetleg griblerik, de...

ÉDESMAMA Tessék?

ÉDESPAPA ...de semmi esetre sem grünbedlik.

ÉDESMAMA Lássá?! A mi kicsi fiúknak voltak ilyen... grünblíjei...

ahogy nevet, két kicsi gödröcske... mint egy festmény! ÉDESPAPA Egy falat az egész... már nem is sír...

ÉDESMAMA Mondtam én magának...

FIATALASSZONY (*bejön, egy tálcán virslit meg sört egyensúlyoz. Kővé válva figyel édesmamáékat. A kezéből egyszerűen kihullanak a tárgyak. Felsikolt*) Porontyom! Méhemnek gyümölcse! Megezik! Felfalják, jaj nekem! A tamanduák!

Felüvölt az oroszlán, a fiatalasszony ájultan rogy össze. Sötét. Csónd

Előbb megszólalnak a madarak, majd a fények is felgyulladnak. Édesmama és Édespapa a „ketreceben” üldögélnék

ÉDESPAPA Hiába töröm a fejem, mindig ott lyukadok ki, hogy a gyerekek az anyjánál a helye.

ÉDESMAMA Hát ne törje, Édespapa. Különb is ez csak a jó anyák esetében igaz... Maga pedig azt mondta, hogy nem jó anya.

ÉDESPAPA Maga szerint igenis jó anya. A gyerekek tehát az anyjánál a helye, maga pedig nem az anyja.

ÉDESMAMA A gyerek azé, aki felneveli. Es én fel fogom nevelni...

ÉDESPAPA Tamanduának?

ÉDESMAMA Miket nem beszél!

ÉDESPAPA A maga gyereke már felnőtt ember, Édesmama! Önálló, felnőtt, teljes jogú polgár! Ez itt nem a maga gyereke! Nem a magáé!

ÉDESMAMA És ha az enyém?

ÉDESPAPA Magának és nekem, nekünk, felnőtt fiúknak van! Unokánk! (*Gyerekujjast mutat fel*) Édesmama! Látja? Maga kis ujjast kötött az unokájának! Nézze! Karácsonyra! Nézze!

ÉDESMAMA Nekem nincsen fiam, és nincsen unokám. Ne is mondjon ilyeneket, kérem! Nekem egy szem szülőtem ez a rubintos virágszál, itt ni!

ÉDESPAPA Édesmama! Ez a történet nem erről szól!

ÉDESMAMA Ez a történet arról szól, hogy az égi hatalmak meghallgatták könyörgésemet, és karácsonyra megajándékoztak egy gyermekkel! Egy ragyogó kiseddel, akit ajnározhatok, szerettem tavában fűroszthatok, akinek bearanyozhatom mindennapjait, akit nevelhetek, taníthatok szépre-jóra, és aki majd mindezért cserébe támasza lesz öreg napjainknak. A történet erről szól, Édespapa. Erről szól és nem egyébről.

ÉDESPAPA (*Édesmama mellé telepszik*) Nem. A történet arról szól, hogy mi öreg tamanduák vagyunk, és egy sötét állatkerti ketrec mélyén tengetjük utolsó napjainkat, és akkor felvirrad karácsony szent napja...

ÉDESMAMA Nem tetszik...

ÉDESPAPA Ez a történet.

ÉDESMAMA Nem tetszik. Cájtung szaga van...

ÉDESPAPA Így van megírva, hiába.

ÉDESMAMA Hol van ez így megírva, hol?

Kintről a Rikkancs hangja hallik. „Kolbászért küldték az anyát, hogy elorozhassák a gyermekét!”, „Véres reggeli az állatkertben! A tamanduák felfalják az ártatlan kisedet? Összeült a válságstáb!”

ÉDESPAPA Hallja?

ÉDESMAMA Firkászok! pfúj!

ÉDESPAPA Mi tamanduák vagyunk, Édesmama! Érti? Tamanduák!

ÉDESMAMA Én anya vagyok.

A Rikkancs hangja: „Az anya harmadízben is elalélt, a Polgármester úr villásreggelin fogadja a Rendőrkapitány urat! Miként szabadulhat ki a baba a tamanduák véres karmaiból!” Édesmama a körmeit vizsgálja

ÉDESPAPA A mi kisfiúknak már felnőtt, értse meg, kérem! Családjá van, biztos állása. Csak bajt hozunk a fejére!

ÉDESMAMA Nekem itt a fiam, ni!

ÉDESPAPA Nem!

ÉDESMAMA Ejnye, hát csak meg tudom különböztetni a tút a fűtől. Egy anya megérzi. Az nem is anya, aki nem érzi meg! Aki bekötött szemmel nem tudja kiválasztani a saját kicsinyét akár ezer másik közül. Az ő vére, az ő húsa!

ÉDESPAPA És ez az ujjas, kié?

ÉDESMAMA A gyermekemé. Hosszú lesz a tél... A csontjaimban érzem... Brrr!

ÉDESPAPA És ki az apja a gyermekének, ha szabadna kérdezmem?

ÉDESMAMA (*szomorúan Édespapára néz*) Édespapa! Maga nem bízik meg bennem...

ÉDESPAPA (*átöleli Édesmamát*) Édesmama...

ÉDESMAMA Tessék, Édespapa...

ÉDESPAPA Nekem már van egy fiam...

ÉDESMAMA (*felháborodva*) Sose mondta!

ÉDESPAPA Nem emlékszik? A majálisok a réten. Édesmama! Minden év májusában, emlékszik... ugye, emlékszik?

ÉDESMAMA (*csóválja a fejét*) Egen...

ÉDESPAPA Ifjú házaspár a réten, emlékszik? A férfin vasutas-egyenruha. Sosem volt még rajta, most is csak a nap tiszteleté-re vette fel. Imponálni szeretne ifjú feleségének, aki egy kisfiút, a kisfiúnkat tanítja az első lépésekre a zöld pázsiton. Látja? De-reka, mint a nád, ahogy most lehajlik a legénykéhez... Az megbotlik a fűszálakban, és bizonytalan lépésekkel igyekszik az anyja felé... Látja? Ugye, látja?! A fiúcska alig múlt egyéves, és az apa, a boldog apa büszkén feszít. Büszke a fiára, büszke az ifjú feleségére és büszke... az egyenruhájára. A majálisok. Édesmama! A majálisok, emlékszik?! Milyen boldogok voltunk, emlékszik?

ÉDESMAMA (*nem emlékszik*) Egen...

ÉDESPAPA A férfi virslit eszik mustárral, és maga felé nyújtja a virslit, emlékszik? Maga elpirul és csóválja a fejét, nem illik, mondja. Aztán szemérmesen mégiscsak elfogad egy harapást... A fiatalasszonyka maga, és a férfi én vagyok, Édesmama! És a kisfiú a fűben a mi fiúnk... a Kármányka. A mi Kármánykánk...

ÉDESMAMA Nekem nem volt gyerekem...

ÉDESPAPA Ezt nem mondhatja komolyan!

ÉDESMAMA A legkomolyabban mondom. Az én gyerekem csak most született meg.

ÉDESPAPA Végül is a fiúnk becsületéről van szó. Kármányka...

ÉDESMAMA Nincs nekem időm ilyen zöldségekkel foglalkozni! Tudja maga, mennyi gond-baj van egy ilyen kicsivel? Honnan is tudná? A becsületéről később is ráérünk gondolkodni. (Meg-szajolja a gyereket) Más baj van itt...

A Segéd úr bejön

Jó, hogy jön, Segéd uram... Pelenkát kellene hoznia.

SEGÉD ÚR A Polgármester úr hívatta a Direktort... nyakig ülünk a pácban... Vissza kellene adni a gyereket, mielőtt nagyobb baj nem lesz...

ÉDESMAMA Visszaadni? Micsodát? A gyereket? Visszaadni? A gyerekek nem fülespoggyász, amit csak úgy, kézen-közön... SEGÉD ÚR A gyerekek az anyjánál a helye...

ÉDESMAMA Úgy van. De miért kellene visszaadni, ha egyszer ott van? A gyerekek az anyjánál a helye, ezzel én mint gyakorló anya a legmesszebb menőig egyet tudok érteni...

SEGÉD ÚR De a gyerek nincs az anyjánál.

ÉDESMAMA Hát hol van? Hol van, ha szabadna kérdenem? Ahogy én szajolom, az anyjánál van... a karjaimban...

SEGÉD ÚR Ugyan kérem! Egy tamanduának nem lehet gyereke. Ezt még a dedó is tudja...

ÉDESMAMA Ezzel én is egyet tudok érteni. Amit a kisdédóvások tudnak, azt tudom én is.

A gyerek felsír

A Polgármesternek vagy a Rendőrfőnöknek szóljak, hogy hozzanak pelenkát, hűm?

Segéd úr eliszkol, Édesmama a babát dajkálja

ÉDESPAPA És mit adunk neki enni? Nem mondaná meg? Egy ilyen kicsi gyerek nem élhetik marharépán.

ÉDESMAMA Az az apa dolga. A természet már csak így van megszerkesztve. Majd elmegy vadászni, vagy valami... Van itt vad elég. A tamanduák csalafinta éjszakai vadászok hírében állnak...

Kintről türelmetlen oroszlánbömbölés hallik

ÉDESPAPA Ezt nem gondolhatja komolyan, Édesmama.

ÉDESMAMA A legkomolyabban gondolom. Elég vadliba úszkál a tóban, egynek kitekeri a nyakát - kész a vacsora.

ÉDESPAPA A vadlibák az oroszlán úrék felügyelete alá tartoznak.

Nem hiszem, hogy jó néven venné... ha egyet is...

ÉDESMAMA Hallotta, a tamanduák az oroszlánnál is félelmetesebbek. Csak nem fog berezelní egy oroszlántól! Az oroszlán is csak ember...

ÉDESPAPA Édesmama, miket nem beszél maga...

ÉDESMAMA Ez az igazság, maga is tudhatja jól!

ÉDESPAPA Az oroszlán, az oroszlán. Az állatok királya...

Az oroszlán fenyegetően bömböl

ÉDESMAMA Csak a szája nagy, higgye el. De ha magának inába szállt a bátorsága, megyek én... elbánok én azokkal a nyavalyás libákkal.

SEGÉD ÚR (*pelenkával a kezében* bejön) A Polgármester úr már egy órája tárgyal a Rendőrkapitány úrral. Talán még lehetne azért valamit csinálni...

ÉDESMAMA Ha melegebben ideadja azokat ott a kezében, akkor talán még lehet...

SEGÉD ÚR (*átnyújtja a pelenkát*) A fiatalasszony már negyedik ízben ájult el... a kapuk előtt gyülekezik a nép...

Távolból kórus: „Vesszenek a tamanduák! Vesszenek a tamanduák!”

ÉDESMAMA Mondja meg nekik, nem érek rá most velük foglalkozni. Talán majd holnap... (*Tisztába teszi a csecsemőt*)

ÉDESPAPA Édesmama, azt hiszem, Kármánykának igaza van... adja vissza szépen, mielőtt nagyobb lesz a felzúdulás! Kármányka, kisfiam... Mondjad te is! Talán rád hallgat...

A Rikkancs hangja kintről: „A nép hatékony lépéseket sürget! Vesszenek a tamanduák!” A távolból kórus: „Golyót nekik! Golyót nekik!”

SEGÉD ÚR A becsületemről van szó! Anya! Ez gyermekrablás! Már a tűzoltók is kivonultak, anya!

ÉDESMAMA Szép kis karácsony, mondhatom...

SEGÉD ÚR Anya! Kérem, értse meg! Veszélyben az életük...

ÉDESMAMA Édespapa, ki ez?

SEGÉD ÚR Anyám! Mért csinálja ezt?!

ÉDESPAPA Amióta itt vagyunk, mindig azt várta, hogy így szólítsd.

Álmában mindig erről beszélt...

SEGÉD ÚR De hát hogyan szólíthattam volna így? Mégiscsak egy tamandua?!

ÉDESPAPA Értem én, értem, fiam. Nem szólíthattad így... csak azt mondom, hogy mindig azt várta... remélte... hogy megszólítsd: anya.

ÉDESMAMA Kikérem magamnak, hogy így szólítson!

SEGÉD ÚR Anya! Nem teheti ezt a saját fiával! A becsületemről van szó! Az állásomról! Gondoljon az unokájára, könyörgöm, anya! Mit akar ezzel a kölyökkel?

ÉDESMAMA Mit akarnék, felnevelem. Az anyém... Az én gyerekem!

SEGÉD ÚR Mama! A te gyereked én vagyok!

ÉDESMAMA Tudtommal nekem nincs másik... Bezzeg Édespapának! Most vallotta be. Nem gondoltam volna róla. (*Felemeli a pólyát*) Készen is vagyunk, angyalom. Mosolyogj szépen a mamára, úgy!

SEGÉD ÚR (*elkeseredve*) Még az oroszlán is belefér a bőrébe! Amióta az apja behozta, vele soha nincsen semmi baj. Pedig tartottunk tőle, de nem! Ellenkezőleg, a gyerekei is utána jöttek, anyjukostul-mindenestül. Vidáman úszkálnak a tóban, mint a vadlibák. Egyszerűen boldogok. Nem csinálnak galibát. Miért, hogy mindig csak az anyémekkel van a baj? Az oroszlán bezzeg tudja illedelmesen „gondozó uramozni” az apját. Egész nap csóválja a farkát, de bömböl is, ha úgy kívánja meg a helyzet... Apám, hát kívántam én maguktól egyszer is, hogy üvöltözzenek, ahogy a torkukon k'fér? Hogy csattogtassák a fogaikat,

mint az igazi tamanduák? Kértem én ilyet? Mondtam én, hogy meresztgessék a szemüket?

ÉDESPAPA Nem mondtál ilyent, kisfiam...

SEGÉD ÚR Csak annyit kértem, hogy ne szólítsanak kisfiamnak, és ne kajabáljanak utánam, hogy Kármány, hogy Kármányka! Csak annyit szerettem volna elérni, hogy rendesen Segéd úr-nak szólítsanak. Kellott maguknak úszkálniok napestig a tóban, mint a ludaknak, vagy mint a tevéknek nyehereszniök? Az elefántnak reggel, este lóbálnia kell az ormányát! Kellott apáéknak ormányt ragasztaniok, mint annak a szegény özvegyasszony-nak? Maguk itt enni kapnak, fűtenek magukra, akkor meg hol hibázzik? Üldögélhetnének egy ágon is, mint a dalos madarak vagy a bagoly. Az jobban tetszene? Lakhatnának egy bűzös lyukban is, mint rókáék laknak. Az öreg, vaksi vakondról nem is beszélve! Én maguknak a legjobbat akartam!

ÉDESPAPA Jó itt nekünk... nemhiába dolgoztam egész életemben, mint egy... hogy felneveljelek. Jó itt nekünk...

SEGÉD ÚR De anyának nem jó! Ilyeneket csinál! Anyának semmi sem jó! Azt akarja, hogy az utcára tegyék a szűrömet?

ÉDESMAMA (előrejön a cumisüveggel) Teát kérünk... Segéd úr...

SEGÉD ÚR Tessék?

ÉDESMAMA Teát. Meg szeretném itatni a gyermekemet... Segéd úr...

SEGÉD ÚR Az ész megáll! (Kirohan)

Hangok kintről: „Ötödik izben is elájult” Újfent önkívületbe zuhant a szomorú anya! Im, elájult hatodik izben is!”

A Rikkancs hangja: „Lehet, hogy belebukik a Polgármester? A tutyimutyi Rendőrkapitány? Ki a ludas az állatkerti botrányban? Lehet, hogy fontos pozíciókat ingat meg a tamanduaugy? Friss hírekkel az újság! Az újság!”

A tömeg hangja: „Kötelet! Kötelet!”

ÉDESPAPA Már az újság is ír rólkun.

ÉDESMAMA Hurrá...

Segéd úr jön be, egy cumisüvegben teát hoz. Édesmama elveszi tőle

SEGÉD ÚR Az a szerencsétlen asszony már hetedízben ájult el. Van magának szíve, anyám? A nép a kapu előtt... Az oroszlán nem hajlandó bömbölni, a vadlibák kiültek a partra. Az özvegy letépte az ormányát, a madarak befogták a csőrüket. Rókáék petíciót küldtek a Direktor úrnak: nem érzik jól magukat a lyukban, túl bűzösnek találják. A vakondok kiásta magát a földből, a halak nem akarnak lebukni a víz alá... azt mondják, ha maguknak a haja szála görbül, nem állnak jól magukért... Teljes a felfordulás... A Direktor úr tépi a szakállát... Mindenki engem hibáztat... Most már biztos, hogy én leszek a bűnbak... kirúgnak... Mama! Nagyon szépen kérem, tessék visszaadni azt a gyereket... Könyörgöm... Talán még nem késő!

ÉDESMAMA A gyerekek az anyjánál a helye.

ÉDESPAPA Én is azt mondom: a gyerekek az anyjánál a helye.

ÉDESMAMA Miért nem telepszik át a szajkóhoz, mondja?

SEGÉD ÚR A szajkó hallgat. Egy hang sem jön ki a torkán. Azt akarja, hogy a lánya vigye haza... tótágast áll a világ! (Fejvesztetten kirohan)

ÉDESPAPA (feláll a „ketrecre”) A tűzoltóság kordont húz a kert köré...

ÉDESMAMA (ringatja a gyereket) Csicsijja, csicsijja... Az a dolguk. Mindenki tegye a dolgát.. Az anyák is tegyék a dolgukat... Csicsijja-csicsijja...

Kintről a tömeg hangja hallik „Szabadságot a tamanduáknak! Szabadságot!”

ÉDESPAPA Ki akarnak szabadítani... Minket akarnak kiszabadítani...

ÉDESMAMA Ne is törődjön velük. Majd megunják...

Kintről zúg a tömeg. „Emberibb életet! Emberibb életet!”

ÉDESPAPA Ezek minket akarnak kiszabadítani... hallatlan.

ÉDESMAMA Nem fognak, ne féljen...

A tömeg elhallgat

ÉDESPAPA Milyen csönd lett egyszeriben. Hallja?

ÉDESMAMA Mondtam, ugye! Végiggondolták a dolgot... Csicsijja-babája-csicsijja...

ÉDESPAPA A madarak se énekelnek.

ÉDESMAMA Fognak. Higgyen nekem, hamarosan rázendítenek...

Rázendítenek a madarak

ÉDESPAPA Énekelnek.

ÉDESMAMA Ugye, mondtam! Végiggondolták a dolgot... ennyi az egész.

SEGÉD ÚR (berohan) Az anya, ki tudja már, hányadszor, megint elájult... mást se csinál... elájul, meg megint elájul. A Direktor úr kitépte az összes szakállát, mert a Polgármester úr meg a Rendőrkapitány úr azt követelte, hogy daloljanak a madarak. Valaki kerített egy gramofont, most az énekel a madarak helyett, mert a madarak megmondták világosan, nem énekelnek többé! Apa... én... bocsánatot szeretnék kérni...

ÉDESPAPA Nincsen miért, fiam...

SEGÉD ÚR De... a vízért...

ÉDESPAPA Spongyát rá...

SEGÉD ÚR Szeretném megölelni...

Édespapa lekászálódik a „ketrec” tetejéről. Megölelik egymást

SEGÉD ÚR A Direktor úr hajlamos lenne néhány változtatást eszközölni. Megígérte. Ha anya visszaadja a kisdedet... Papa... drága Papa! Beszéljen a fejével...

ÉDESPAPA Vissza fogja adni... türelem...

ÉDESMAMA Soha!

SEGÉD ÚR (kibontakozik az ölelésből) Tönkre akar tenni? Édesmama! Gondoljon az unokáira!

ÉDESMAMA Hiszen másra sem gondolok...

SEGÉD ÚR Talán még nem késő! A Polgármester megígérte, hogy senkinek sem lesz bántódása!

Kintről a tömeg kiáltozása hallik. „Vesszenek az árulók! Le a nép ellenségeivel!”, „Szabadságot a tamanduáknak! Le a Polgármester úrral! Le a Rendőrkapitány úrral! Szabadságot a népnek!” A Segéd úr sietősen távozik. Édespapa felmászik a „ketrecre”

ÉDESMAMA (dudolász) Kiskarácsony, nagykarácsony... Milyen édesen alszik... mint egy rózsaszín puttócska... Elégedetten mosolyog és alszik...

ÉDESPAPA A tűzoltók vízgyúzzák a tömeget, de azok se hagyják magukat... Megy ám a csíhi-puhi!... Karácsony van. Megszületett a kis Jézus... Boldog karácsonyt, Édesmama...

ÉDESMAMA Boldog karácsonyt, Édespapa...

ÉDESPAPA Boldog karácsonyt, kicsi puttó... kicsi ember...

Kintről a tömeg. „Halál a tűzoltókra! Éljen a nép!”

ÉDESMAMA Hogy hasonlít magára! Szakajsztott maga! Látja?! Az orra, a szeme!

ÉDESPAPA (bizonytalanul) Egen...

ÉDESMAMA Ugye, örül neki? Ugye, örül?

ÉDESPAPA (bizonytalanul) Eegen...

ÉDESMAMA Édespapa! Én még életemben nem voltam ilyen boldog... igazán...

Kint ingerülten felbőg az oroszlán

SEGÉD ÚR (lélekszakadva berohan) Ez borzasztó! A látvány! Az oroszlán bekapta a fejét! A nemző apját! Borzasztó! Teljesen megkergült a világ! Még ilyet! Én ott állok tehetetlenül, az a fe-

nevad meg - hamm! Merő vér a sörénye! Juji! Még rágondolni is szörnyűséges!
ÉDESPAPA Egyszer olvastam ilyen esetről...
ÉDESMAMA Kármányka...
SEGÉD ÚR A vakondok a napon sütteti a hasát! A szemén nap-szemüveg! Mi lesz ebből?
ÉDESMAMA Kármányka!
SEGÉD ÚR Mama...
ÉDESMAMA Szólj a fiatalasszonynak... Hívd ide...
SEGÉD ÚR El van ájulva.
ÉDESMAMA Szólj neki!... Beszédem van vele...
SEGÉD ÚR Ezt nem lehet ép ésszel kibírni! (*Elszele!*)

Sötét. Csönd

Előbb a madarak kezdenek énekükbe, azután kivilágosodik. Édesmama és Édespapa a „ketrecben” kuporognak

ÉDESMAMA Azt hitte, hogy elment a sütnivalóm. Vallja be szépen...
ÉDESPAPA Nem hittem. Egy percig sem hittem...
ÉDESMAMA Láttam magán. Azt hitte. Hiába tagadja!
ÉDESPAPA Annál jobban ösmerem én magát, Édesmama. Sokkal jobban...
ÉDESMAMA Láttam a szeméből... Kiolvastam...
ÉDESPAPA Tudta, hogy csak tréfa az egész.
ÉDESMAMA Ilyet meg ne mondjon! Látja, hogy mennyire nem ösmer! Hogy feltételezhet rólam ilyent! Tréfa!! Én is anya vagyok! Csak nem gondolja, hogy én, aki anya vagyok, tréfát űzök egy anyából? Édespapa!
ÉDESPAPA Nem gondoltam. Ne forgassa ki, kérem, a szavaimat!
ÉDESMAMA Maga mondta!
ÉDESPAPA Vissza van vonódva. Amit mondtam, nem mondtam!
ÉDESMAMA Ezt tudja maga! Ezt aztán érti: vissza van vonódva!
Nagyon érti...

Felbőmből az oroszlán

ÉDESPAPA Hogy bőmből... mint a régi... nincs az az éles fül, amelyik megkülönböztetné...
ÉDESMAMA Oroszlánosabb...
ÉDESPAPA Most, hogy így mondja...
ÉDESMAMA Tudni akarja, miért adtam vissza?
ÉDESPAPA Nem is tudom...
ÉDESMAMA Megijedtem magától... Láttam, hogy kezdi a dolog magának is azt jelenteni, amit nekem...
ÉDESPAPA Egy ártatlan lelket igazán nem Kunszt megszeretni. Az ember egyszer csak megszereti, és ott áll, mint számár a helyen: tanácstalan és kiszolgáltatott zavaros érzéseinek. Még nem is tudja, hogy szereti, de azért már szereti. Csak nem tudja... Amikor meg végre tudja is, a lélek már korántsem az az ártatlan kis lelkecske, akit valaha megszeretett. Az érzés megmarad, ráruházva egy nagy darab bőfőgő, rőfőgő valaki-re...
ÉDESMAMA Bizony, felnőnek a gyerekek...
ÉDESPAPA ...valakire, aki test a testünkéből, vér a vérünkéből, de mégsem mi. Mégsem én vagy maga. Egy harmadik személy. Egy kreatum... egy idegen.
ÉDESMAMA No, azért mi igazán nem panaszkodhatunk, Édespapa!

Kint felbőg az oroszlán

ÉDESPAPA Hát nem...
ÉDESMAMA (*felmászik a „ketrecbe”*) Elmondhatjuk, hogy tető van a fejünk felett!
ÉDESPAPA Hát el...

Elbődül az oroszlán

ÉDESMAMA Milyen tehetséges ember ez az oroszlán..
ÉDESPAPA Mint a film előtt...

ÉDESMAMA A Metro-Goldwin-Mayer...
ÉDESPAPA Az.

Kint bőmből az oroszlán

ÉDESMAMA Micsoda hang... micsoda dinamika!
SEGÉD ÚR (*bejön*) Jobb, mint az eredeti... magam sem hittem a füleimnek... Egy fél rum, és úgy bőg, hogy öröm hallgatni... Azt hiszem, ezzel a fogással kiküszöböltem a csorbát. Kimásztunk a pácból, a helyzet hovatovább rózsásodik. A Direktor úr azt mondta, csak így tovább, Kálmán fiam! És ide tette a kezét. Ide... Kálmán fiam!... Mondta a Direktor úr... Én még ilyen hatalmas, szőrös kezét nem is láttam...

Édesmama lemászik a „ketrecről”

ÉDESMAMA Na, látod! Mindig mondtam én neked, hogy kedvel téged a Direktor úr...
SEGÉD ÚR Azt is mondta még, hogy büszkék vagyunk rád... Kálmán fiam... vagy valami ilyesfélé...
ÉDESMAMA Ugye, megmondtam...
ÉDESPAPA Csak dolgozni kell! Dolgozni és várni. A becsületes munka mindig megtermi a maga édes gyümölcsét... mindig mondtam...

A Segéd úr besétál a rács elé és hagyja, hogy Édesmama karjai átöleljék, kezei a haját simogassák

SEGÉD ÚR Enyém az oroszlán is... Az én szerzeményem...

Kint felbőg az oroszlán

És jobb, mint a régi... A kocsmában úgy hívták, hogy Oroszlán... Ott találtam rá. Már egy foga sincs. Mind kihullott a rumtól. De üvöltöni tud. A Direktor úr azt mondta, hogy alapos munka volt.
ÉDESPAPA Mindig mondtam... megmondtam...
ÉDESMAMA Valóságos zene füleimnek, ezt hallanom!
SEGÉD ÚR Meghívót kapok a Polgármester úr újévi fogadására! Ott lesz a Rendőrkapitány úr is! Bemutatnak nek! Mindenki ott lesz, aki számít! Mindenkinet bemutatnak! Be leszek vezetve a társaságba! Addigra bajuszt növeszték...
ÉDESMAMA Milyen jó ezt egy anyának hallania!
SEGÉD ÚR A Direktor úr azt is mondta, hogy fontolóra veszi, felterjesszen-e érdemkeresztre?! Nagyerdemkeresztre!
ÉDESPAPA Micsoda megtiszteltetés! Nagyerdemkereszt! Ez csak a legkiváltságosabbaknak jár!
ÉDESMAMA Madarat lehetne velem fogatni!
SEGÉD ÚR Levehetem a segédgúnyát! Főápoló leszek!
ÉDESMAMA Kisfiam! Olyan boldogok vagyunk! Olyan boldogok!
SEGÉD ÚR (*hirtelen kijózanodik*) Hogy milyenek maguk, tamanduák! Hogy mindent el tudnak rontani! Segéd úr! Hányszor mondjam még? Segéd úr!

A Három Munkások jönnek be. Hozzálátanak, hogy a „ketrecet” be-rácsozzák

Óvatosan, emberek, csak óvatosan... A földkerekség legvérengzőbb fenevadjaival van dolguk, hallják? Csak óvatosan... EGYIK MUNKÁS Résen vagyunk, főnök!
SEGÉD ÚR Hol a tömlő?! Mondtam, hogy tömlő nélkül egy lépést se!

A Másik Munkás vastag tömlőt vonszol be. Édesmamáékra irányítja

SEGÉD ÚR Így már mindjárt más... a közvetlen életveszély elhárítva. Mikor tanulják meg végre: legfőbb érték az ember! Világos? Legfőbb érték az ember! Ezt jól vessék az agyukba! Kezdhetik! HARMADIK MUNKÁS Bevéssük, főnök!
SEGÉD ÚR Egyik szemük mindig a tamanduákon! Ördögi faj! Világos?

HARMADIK MUNKÁS Világos, főnök! Egyik szemünket rajtuk tartjuk!
(Többieknek) Világos?
TÖBBIEK (egyszerre) Világos!
ÉDESMAMA Mi az? Mit csinálnak? Ebbe Édespapa belepusztul! Ha
nem sétálhat szabadon a teliholdnál, elpusztul! Ezt nem tehetik!
SEGÉD ÚR Csinálják csak! Gyerünk!
HARMADIK MUNKÁS Jó munkának idő kell, főnök!

Röhögnek

ÉDESMAMA Nekünk engedélyünk van! Hogy kijárhassunk egy kicsit!
Hogy Édespapa sétálhasson a teliholdnál! Édespapának
szüksége van a sétára! Éjszakánként eldiskurál a vakondokkal, a
bagollyal! Ók a barátai!
SEGÉD ÚR Hallgasson már, hallgasson!
ÉDESMAMA Édespapa, mondjad nekik! Nézd, mit csinálnak, Édes-
papa!

Édespapa büszkén hátat fordít

(Kétségbeesetten *kapaszkodik a rácsba*) Kármányka! Kisfiam!
Ebbe apád belepusztul!
SEGÉD ÚR Hallgattassa el! Egy-kettő! Vized neki!

A Másik Munkás megnyitja a tömlőt, lelucsolja Édesmamát

ÉDESMAMA Kármányka... Kisfiam... hol vagy?
ÉDESPAPA (*átöleli Édesmamát*) Fel nőnek a gyerekek... felnőnek.
Már nincsen mit szeretni rajtuk...
ÉDESMAMA Haramiák... Útonállók... Gazemberek...
HARMADIK MUNKÁS Ezzel meglennénk, főnök. Mi a teendő?
SEGÉD ÚR Gyerünk az orozslánhoz! Csinálunk neki egy jó kis pro-
tézist!

Kisietnek. Hamarosan dühös orozslánüvöltés hallatszik

ÉDESPAPA Na, nem történt semmi... Édesmama... Hallja? Nem tör-
tént semmi, ami nem történhetett volna meg... na...

*Kintről hangok: „Nesze, bestia! Nesze!"; Csak óvatosan, emberek,
csak óvatosan!"; „Rendben, főnök! Húha, micsoda tépőfogai van-
nak!"; „Protézis, hogy teljes legyen az illúzió! De azért csak éber-
ség, emberek!"; „Úgy lesz, főnök!". Az orozslán ingerülten morog*

ÉDESPAPA Felnőnek a gyerekek. Hiába, az életnek ez a rendje,
minden hiába... Gondoljon arra: a fiunk sínen van... gondoljon

arra... legfőljebb nem sétálok a teliholdnál... ráfér öreg csontja-
imra a pihenés... maga mondta... Ugyan, Édesmama, majd csak
megleszünk valahogy... Az a lényeg, hogy tető van a fejünk fölött!
Cájtung se kell, Édesmama! Különben is rájöttem, mindig
ugyanazt írják... *Firkászok!*... Élünk, az a fontos... Hallja,
Édesmama? Élünk... De ha nem élünk, az se baj... Szép kort
megéltünk, ennyi az egész... együtt, Édesmama, *együtt!* Ketten!
De ha nem is éltünk, az se baj... vége lesz nem soká annak a
nem életnek is... jó volt magával lennem... Én egy szerencsés
flótás vagyok... ennyi az egész...

FIATALASSZONY (jön, *kezében játékpólyás*) Kérem... kérem... csak
azért jöttem... én nem haragszom... ezt maguknak hoztam... én
nem haragszom... csak ezért jöttem... boldog karácsonyt... csak
ezt akartam mondani... mindent megértettem... Nem tudok ha-
ragudni magukra... (*Lehelyezi a rács elé a babát. Kimegy*)

ÉDESPAPA Magának hozta... hallja? Azt mondta, nem haragszik...
Édesmama...

ÉDESMAMA A szívem dugult el, nem a fülem... (*Behúzza a pólyást
magához*) Baba... szőrbaba... Kisleány koromban úgysem volt
babám... (*Ringatja*) Stille Nacht... stille Nacht... Ideadná azt a kis
ujjast, Édespapa? Ott van a kosár alján...

Édespapa odaadja az ujjast. Édesmama a pályára teríti

Legalább nem növi ki... nem igaz?...

Kintről keserves orozslánbögés hangját fújja be a szél

ÉDESPAPA Micsoda hang... Igaza van a mi Kármánykánknak: jobb,
mint az eredeti... Még sokra viheti... (*Hallgatódzik*)

ÉDESMAMA (*énekelve ringatja a pólyást*) Csendes éj, csendes éj...

ÉDESPAPA Sínen van a fiú... Sínen...

ÉDESMAMA Csendes éj... csendes éj... Hull a hó...

Egyre nagyobb pelyhekben hull a hó

ÉDESPAPA Hull... Fehér karácsonyunk lesz...

ÉDESMAMA Mit mond maga?

ÉDESPAPA Semmit... Csak azt, hogy fehér karácsonyunk lesz, hála
az istennek... Csak azt mondom...

*Édesmama és Édespapa a rácsok mögül bámésszák a hőesést.
Édesmama a „Stille Nachtot" éneklí, míg csak mindent el nem takar a
hó.*